

Sovietų špionazo veikla

KAIP IŠ GAUSYBĖS RAGO PASKUTINĖM DIE-
NOM PASIPYLUSIOS ŽINIOS APIE SOVIETŲ
ŠNIPŲ VEIKLĄ JAV, D. BRITANIOJE IR KI-
TUR NĖRA ATSITIKTINĖS. — TAI SĄMONIN-
GA KONTRA-ŽVALGYBOS ĮSTAIGŲ AKCIJA,
SIEKianti ATKREIPTI PLATESNĖS VISUO-
MENĖS DEMESĮ Į SOVIETŲ ŽVALGYBOS
TINKLĄ, KURĮ TVARKO NEBE IDEALISTAI,
BET UZKIETĖJĘ PROFESIONALAI.

Vytautas Meškauskas

Kiekvienam sąmoningam laik-
raščių skaitytojui pastaruoju me-
tu turėjo kristi į akis žinių gau-
sumas apie... sovietų šnipus. To-
ji žinių banga prasidėjo birželio
20 d. su Švedijos ats. pulkininko,
vyriausybės patarėjo nusiginkla-
vimo klausimams, buv. karo at-
tache Maskvoje ir Washingtone
Stig Erik Constans Wenner-
stroem suėmimu ir prisipažini-
mu: "Taip! 15 metų buvau sovie-
tų šnipu!" Už kelių dienų -- bir-
želio 24 d. pasirodė pranešimas
apie įtartą "Call-girl" veikimą
Jungtinių Tautų būstinėje. Liepos
1 d. D. Britanijos Antspaudos Sau-
gotojas (ministeris be portfelio)
Heath pranešė, kad iš Libano no
dingęs britų diplomatas, o vėliau
žurnalistas Harold Philby buvo
trečiasis partneris 1951 m. į Mask-
vą pabėgusių šnipų poros, aukštų
užsienio reikalų ministerijos pa-
reigūnų, Burghes ir MacLean. Tą
pačią dieną Washingtonas prane-
šė apie sovietų bandymą šanta-
žuoti federalinėje tarnyboje
esantį vieną naują ateivį. Tam
reikalui iš Sovietų Sąjungos bu-
vo atgabentas to ateivio brolis.
Sekančią -- liepos 2 d., buvo
pranešta apie dviejų sovietų šni-
pų porų suėmimą. New Yorke bu-
vo sumiti JT sekretoriato tar-
nautojas sovietų pilietis Egoro-
vas ir jo žmona, o Washingtone
Robert K. Balth ir Joy Ann
Garber Balth. Savaimė aišku,
kad tos pavardės netikros. Ido-
mu, kad sovietų agentas Balth
naudojo tikrai egzistuojančio ir

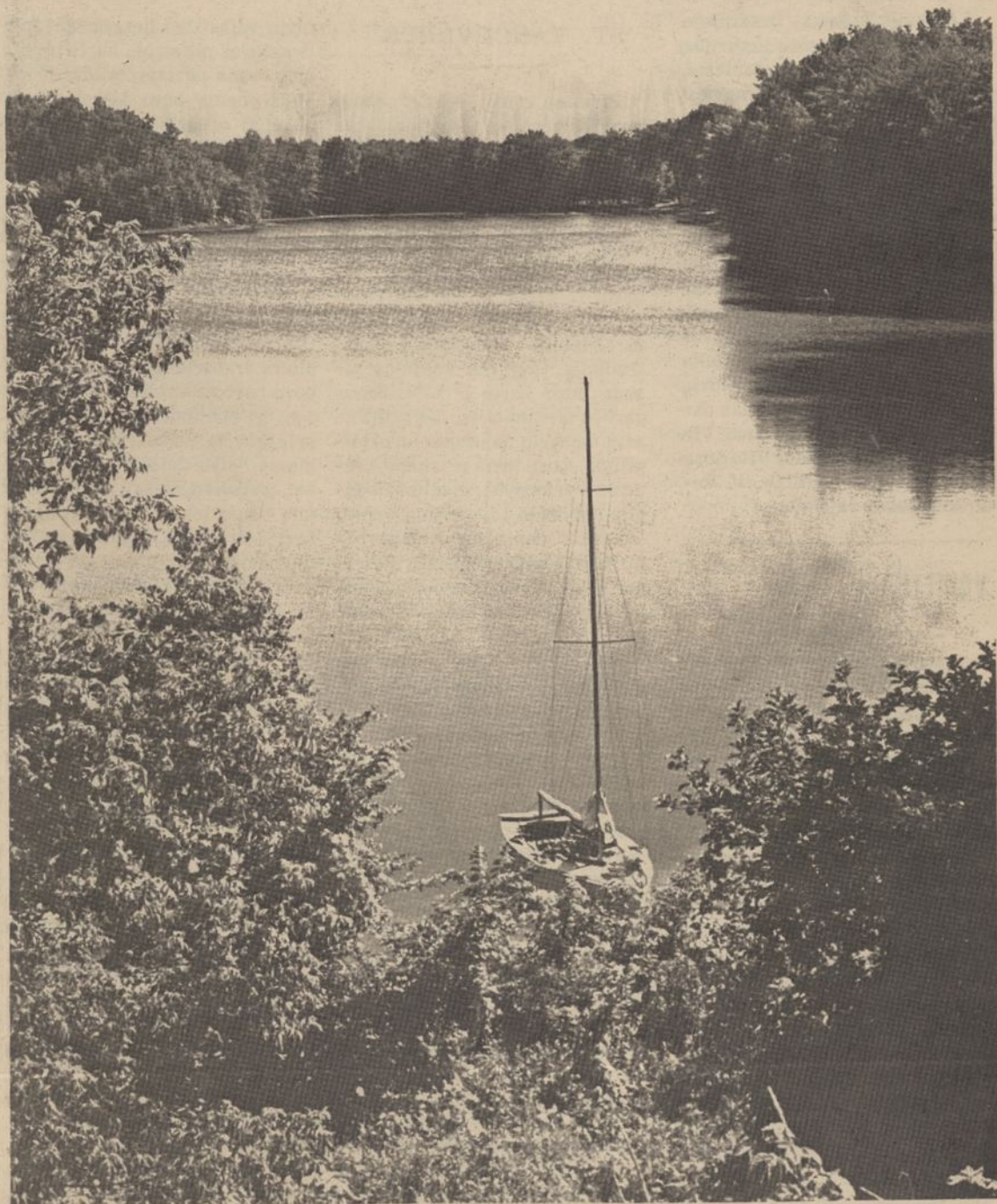
Amsterdame gyvenančio kunigo
Roberto Keistuolio Balčio (Baltch)
vardą! Liepos 5 d. pasirodė žinia
apie sovietų špionažo vadovybės
konferenciją dabar Gudijai pri-
klausančiam Gardino mieste, o
tą pasiekė liepos 11 d. praneši-
mas, kad šiuo metu D. Britani-
joje vieši vienas sovietų špiona-
žo šulas, kuris, pasak Manches-
ter Guardian, daugiau žino negu
visi pabėgę pas sovietus britų
diplomatai kartu. (Vėliau paaiš-
kėjo, kad tas sovietų pareigūnas
pabėgo į JAV jau prieš pusant-
rų metų). Tuo pat metu Vokietijoje
prasidėjo trijų aukštų vokiečių
špionažo tarnybos pareigūnų:
Heinz Felfe, Hans Clemens ir
Erwin Tiesel byla. Jie visi buvo
aukšti valdininkai nacių žvalgy-
boje, o po karo perėjo pirmaisiai
britų, vėliau amerikiečių ir paga-
liau federalinės Vokietijos Res-
publikos (Vakarų) tarnybon. Kar-
tu visą laiką nuo pat įstojo britų
tarnybon dirbo ir sovietų žval-
gybai. (Felfe aiškinasi tai pada-
ręs norėdamas keršyti britam ir
amerikiečiams už Dresdeno su-
naikinimą!)

Būtų kiek naivu galvoti, kad vi-
sa tai buvo paskelbta vienu laiku
atsitiktinai. Atvirkščiai, greičiau
čia galima įžūrėti sutartiną Va-
karų kontrašpionažo įstaigų veik-
lą, kurios siekia sualiarmuoti vi-
suomenę ir atkreipti jos dėmesį į
sovietų špionažą. Kartu galima
pastebėti vieną būdingą bruožą
visuose paskutiniųjų laikų pra-
nešimuose. Sovietų šnipais pasi-

rodė esą ne komunistai, kaip
ankstyvesni jų agentai: Klaus
Fuchs, Harry Gold, David Green-
glass, Ethel ir Julius Rosenber-
gai, vilkaviškietis Soble ir pan.,
bet profesionalai. Visi iš idealiz-
mo dirbė sovietams šnipai, anks-
čiau ar vėliau jautė sąžinės grau-
žimą, ar jie tikrai gerai daro.
Toks sąžinės graužimas sovie-
tams atrodė taip pavojingas, kad
jie vieną jiems daugiausiai pasi-
tarnavusių šnipų -- britų atominę
fiziką Fuchsa -- patys išdavė.

Iš viso, iki šiol pati silpniau-
sia vieta visoje sovietų špiona-
žo sistemoje buvo jos dvilypu-
mas. Sovietai, panašiai kaip vo-
kiečiai nacių laikais, turi dvi
špionažo tarnybas. (Vokiečiai tu-
rėjo kariuomenės su gen. Cana-
ris priešakyje ir Gestapo su Rein-
hard Heydrichu priekyje). Tarp
dviejų tarnybų visados būna var-
žybos ir intrigos. Sovietai turi
karinę žvalgybą GRU (Glavnoje
Rasvedivatelnoje Upravlenije --
vyr. žvalgybos valdyba) ir politi-
nę -- KGB (Komitet gosudarst-
venoj besopasnosti -- Valstybių
Saugumo Komitetas). 1937 m.
GRU šefas generolas Bersin ir
jo pavaduotojas Aleksandr Korin
buvo sušaudyti ir visa tarnyba
perimta politinės vadovybės ži-
non. Prie Chruščiovo karinė žval-
gyba vėl atgavo savo reikšmę ir
nepriklausomybę. Karinė žvalgy-
ba tiesiogiai priklauso maršalui
Malinovskui, o politinė Vladimi-
rui Semičastni; abiejų tarnybų
veiklą koordinuoja generolas lt.
S. Panuškin, kuris klauso tik
paties Chruščiovo. Visi vėliau-
siai sumiti sovietų agentai pri-
klausė karinei žvalgybai, kas by-
loja už tai, kad sovietai vis da-
giau ir daugiau naudojami pro-
fesionaliniais šnipais, "ideologi-
niais" bendradarbiais pasikliau-
dami tik kokiam nepaprastam
reikalui ištikus. Savaimė aišku,
kad profesionalus sunkiau susekti
negu mėgėjus.

Sovietinės žvalgybos pradžia
galima įžūrėti seno bolševiko
Moisejaus Abramovičiaus Trili-
serio veikloje, kuris Lenino pa-
vedimu pradėjo rinkti biografines
žinias apie kompartijos nari-
us. Greitai pasirodė, kad tokios
konfidencialinės pastabos yra
reikalingos ne tik po mirties se-
nų bolševikų nuopelnams išskelti,
bet ir jiems... šantažuoti. Pa-
našus metodus buvo pritaikintas
ir visiems kiek daugiau žinomes-
niems viso pasaulio gyventojams.
Tame archyve rūpestingai regis-
truojamos visos žinomosnų žmo-
nių silpnybės, kad jomis rei-
kalui esant pasinaudojus. Tokiu
metodu, dar caro Rusijos žvalgy-
bos - Vengrijos gen. Štabo II sky-
riaus viršininką pulk. Alfredą
Redl, kuriam daugiau patiko jau-
ni berniukai negu mergaitės, Šve-
dijos pulk. Wennerstroemo atveju
nebuvo jokio "nenatūralaus" po-
linkio -- tik būdamas Washingto-

Nuo Atlanto iki Pacifiko įvairiose vietose šiuo metu vyksta lietuvių jaunimo stovyklos. Lietuviai jūrų skautai irgi pasiruošę vykti į savo jubiliejinę stovyklą, kuri kaip ir praėjusiais metais, įvyks Rako ūkyje. Custer, Mich. prie gražaus ežero, kuriame jau stovi buriavimui paruoštas laivelis.

L. Knopfmillerio nuotrauka

SVARSTO, AR PASITIKĖTI AMERIKIEČIAIS

Jei spręsti JAV prezidentui pa-
reikšto Berlyno gyventojų entu-
ziazmo ir jo paties iškilmingo
patikinimo, kad amerikiečiai pa-
siryžę ir toliau garantuoti to mies-
to saugumą, pagaliau iš Kennedy
plačiai nuaidėjusio posakio, kad
"Ich bin ein Berliner" (Esu ber-
lynietis) atrodytų, kad amerikie-
čiais tenka pasitikėti viso 100%.
Tačiau pasižvalgius plačiau, par-
tijų veikėjų tarpe atsiras svyruo-
jančių dėl to pasitikėjimo ame-
rikiečiais, kiti vėl siūlys labiau
neutralų kelią, o dar kiti palan-
kia traktuos ir sovietinius pa-
siūlymus.

VYT. ALSEIKA

Dirvos korespondentas

V. Vokietijoje

Vokietijoje būdinga tai, kad
didelį svorį turi kai kurie ne-
vokiško, o semitinio kraujo laik-
raštiniųinkai, JAV terminais kal-
bant -- kolumnistai. Vienas jų,
JAV pilietis -- William Schlamm,
parašęs ir kelias knygas, kitas
Sebastian Haffner, buvęs "Obser-
ver" atstovas Vokietijoje, britų
pilietis, tačiau jau ilgai gyvenęs
Vokietijoje, Berlyne. Jie abu
laisvai rašo ir kalba vokiškai,
abu turi daug šalininkų skaityto-
jų tarpe, abu reiškia dažnai kon-
traversines, radikalaus pobūdžio
pažiūras, nuomones ar pasiūly-
mus, pagaliau, nors ir ne iš kar-
to, pradėjo dirbti milijoninio ti-
ražo vokiečių iliustr. žurnale
"Stern".

Dar galima pridurti, kad tie du
kolumnistai iš esmės reiškia
griežtai antikomunistines pažiū-
ras, tačiau kaip matysime, toks
Haffneris -- gal panašiai kaip ir
W. Lippmann -- originalumo, ra-
dikalaus polinkio vedamas, nu-
vairuoja į kraštutinius. Tai ir
kelia visuomenės dėmesį bei po-
litinių sluoksnių reakciją.

Dar maždaug 3-4 savaites
prieš JAV prezidentui pradedant
triumfalinę kelionę Vokietijoje,
minėtas Seb. Haffner metė min-
tį: "ne, mes neprivalome akiai
pasitikėti Amerika". Jo nuomone,
amerikiečių pasiūlymai Berlyno
klausimu praktiškai blokuoja ga-
limybės apjungti abi Vokietijos
dalis, nes abi valstybės palieka-
mos dviejų priešingų blokų rė-
muose.

Haffnerio nuomone, mažesnis
blogis esąs sovietiniai pasiūly-
mai -- taikos susitarimas tarp
abiejų Vokietijų. Esą, abi dalys
atsipalaiduotų nuo varžtų, ku-
riuos joms buvo primetę sąjun-
gininkai, po metų abi dalys būtų
demilitarizuotos ir... atsidarytų
kelias kraštų susijungimui. O
kadangi vak. Vokietija turi žymiai
daugiau gyventojų ir jos ūkinis
pajėgumas nepalyginti didesnis,
tad ir tai turėtų įtakos visai atei-
ties apsiųngimo plėtrai.

Haffnerio mintys sudomino ir
pačias partijas bei jų atstovus.
Pirmasis, Laisvųjų Demokratų
Partijos žmogus, dabartinis Bun-
destago (vok. žemųjų rėmų par-

lamento) vicepirm. Dr. T. Dehler
nesvyrudamas pareiškė, kad
amerikiečiai jau seniai nesirūpi-
na Vokietija ar bent jos apjungi-
mo reikalą yra atidėję kitiems
laikams. (Beje, ir prez. Kennedy
savo pareiškimuose Vokietijoje
daug kalbėjo apie "kantrybę", kad
negalys pateikti jokių pažadų).
FDP atstovas prikišo ir pačiai
Fed. Vokietijos vyriausybei: ji
net nedėjusi pastangų tą padėti
ar Vakarų pasyvumą pakreipti
savo naudai. Bonn net nepanau-
dojusi tuos atvejus, kai Maskva
buvo pasirengusi (žinoma savo
sąlygomis) tvarkyti vokiečių kla-
simą. Tai įvyko paskutiniaisia Sta-
lino metais, kai europinė gyny-
bos sąjunga atrodžiusi pavojinga
Sovietų S-gai ir šioji norėjusi
eiti į nuolaidas. Antras atvejis
buvęs Stalinui mirus, kai dėl vi-
daus sunkumų Malenkovas ir Be-
rija buvę pasirengę atsakyti ry-
tų Vokietijos, pagaliau, 1958 m.
kovo m. Mikojoano viešnagės Bon-
noje metu buvusi pasiūlyta taikos
sutartis su viena vokiečių vals-
tybe, tačiau su sąlyga, kad vak.
Vokietija atsiskaitytų atominio ap-
siginklavimo. Dabar Dehleris
teigia, kad Bonnos vyriausybė
visų tų pasiūlymų nė nesvars-
čiusi. Jo nuomone, Vakarų poli-
tiniais vadovams nerūpinti nei
Vokietija, nei Berlynas, bet tik
kaip nors sutvarkyti "nenorma-
lią" Berlyno padėtį.

Dehlerio samprotavimai apie
ateitį maždaug sutampa su Lais-
vųjų Demokratų ne kartą skelb-
tomis pažiūromis. Dar 1959 m.
toji "trečioji partija" buvo iškė-
lusi tokias mintis: apjungtoji Vo-
kietija negalėtų dalyvauti nei ka-
rinės sąjungose, nei blokuose.
Ji turėtų priklausyti tokiai sis-
temai, kurios tikslas būtų patik-
rinti (suvirtinti) visos Europos
saugumą, o tokioje sąjungoje da-
lyvautų visos keturios didžiosios
valstybės -- JAV, sovietai, bri-
tai ir prancūzai. Tik tokios sau-
gumo sistemos rėmuose būtų pa-
sirašyta taikos sutartis ir rytų
sienų klausimas būtų išspręstas
laikantis teisingumo bei politinės
išminties dėsnį. Pagaliau, verta
priminti tris FDP-jos reikalavi-
mus užsienio politikos srity: Fed.
Vokietijos vyriausybė pati turi
imtis iniciatyvos bei ją laimėti

(Nukelta į 2 psl.)

Dar viena rezoliucija Lietuvos laisvės reikalu

"Sovietai turi pasitraukti
iš Lietuvos, Latvijos ir
Estijos, ir toms trimis lais-
vę mylinčioms Pabaltijo
respublikoms turi būti su-
grąžinta pilna laisvė ir ne-
prikllausomybė" -- kalbėjo
kongresmanas Ray J. Mad-
den (D. -- Indiana), inėš-
damas į Atstovų Rūmų
naują rezoliuciją (H. Con.
Res. 195) Pabaltijo valsty-
bių laisvinimo reikalu. Kon-
gresmanas Ray J. Madden
šią rezoliuciją įnešė į JAV
Kongresą 1963 metų liepos
mėn. 11 d., ir tai yra tris-
dešimt ketvirtoji rezoluci-
ja virš minėtu klausimu.

Rezoliucijos inėšimo rei-
kalu į kongresmaną Ray J.
Madden buvo kreipėsi kun.
kleb. Jonas Jutkevičius
(Athol, Mass.), dr. Kazys
Ambrozaitis (Portage,
Ind.), dr. Jonas Paukštelis
(East Chicago, Ind.) ir kiti
lietuviai. Kongresmanas
Madden yra vienas iš di-
džiųjų Lietuvos bylos gy-
nėjų Washington; buvęs
Kersto komiteto narys;
už nuopelnus kovoje už Lie-
tuvos laisvę apdovanotas
Lietuvos Vyčių organizaci-
jos medaliu (Knights of Li-
thuania Medal). Prisimin-
kime kongresmaną Madden
padėkos laiškučiais, adre-
suodami savo laiškus: The
Honorable Ray J. Madden,
House Office Building,

Washington 25, D. C.

Kiekvienas geros valios
lietuvis turėtų kreiptis į sa-
vo senatorius ir į savo kon-
gresmaną, prašydamas, kad
jie inėštų rezoliucijas Lie-
tuvos laisvinimo reikalu.
Kokį laišką rašyti ir kokios
rezoliucijos prašyti inėšti,
-- visa tai mielai sutinka
nurodyti Rezolucijos
Remtis Komitetas, kurio ad-
resas: Post Office Box
77048, Los Angeles, Califor-
nia, 90007.

IT.

- Papūsk man...!

LIETUVIŲ SĄJUNGOS BRAZILIJOS NEAIŠKI ATEITIS

Lietuvių Sąjunga Brazilijoje yra viena iš seniausių lietuviškų organizacijų Sao Paulo mieste. Ji įsteigta 1931 lapkričio mėnesį buvusio Lietuvos konsulo Dr. Petro Mačiulio iniciatyva ir pastangomis (Dr. P. Mačiulis dabar gyvena Chicagoje). Svarbiausias šios organizacijos tikslas buvo globoti ir prižiūrėti Sao Paulo mieste jau tada veikusias keturias lietuviškas mokyklas, iš kurių viena -- Vytauto Didžiojo mokykla, turėjo įsigijusi nuosavus rūmus. Konsulo Dr. Mačiulio pastangomis ir vietinių lietuvių parama buvo pastatyti vėliau dar dveji lietuvių mokyklų rūmai. Vieni Dr. J. Basanavičiaus Vila Anasztijos rajone ir kiti Dr. V. Kudirkos Mokes rajone.

VOKIETIJA...

(Atkelta iš 1 psl.)

ir vakarų valstybėms tiek Vokietijos klausimu apamai, tiek ir siekiant taikos sutarčiai. Dėl tos sutarties reikia laukti Vakarų valstybių ir Sovietų S-gos susitarimo, gi pačios derybos jau turinčios aiškiai numatyti bendros Vokietijos būsimą politinį ar karinį statusą.

Vokiečių krikšč. demokratų -- CEU partijos atstovas, Dr. J. B. Gradl iš vak. Berlyno pažymi: ponas Haffneris, jūs per daug suprastinate reikalus, nes laukia sprendimo uždaviniai nėra jau taip paprasti. Pagrindinė susitarimų kiltis -- sovietų dalinių buvimas vokiečių žemėje. Tad, jis teigia, reikia dėti visas galimas pastangas tuos dalinius -- ne karą, bet taikingomis priemonėmis pašalinti iš rytinės Vokietijos.

Sovietų manymu, pirma tenka sudaryti sutartį su abiejomis Vokietijos dalimis ir... daliniai pasitrauks. Tačiau, jei sutartis pasirašoma su abiejomis Vokietijomis, jau pripažįstamas krašto padalinimas.

Siekiant iškrapatyti sovietinius dalinius ir apjungti Vokietijos dalis, pagal CDU politiką, reikalingos dvi sąlygos: sovietai turėtų suprasti toli nenuėsią vesdami savo grąšinių bei spaudimų politiką ir, antra, palaipsniui tenka siekti sudaryti abi puses apimančią saugumo sistemą, kuri atsirastų vietoje dabar esančių karinių blokų.

Gradl nurodo, kad amerikiečių įsipareigojimai ir patikinimai abejoti negalima. Juk jie Berlyno atžvilgiu linkę griežtis ir pasukinėti riziką (plg. prez. Kennedį kalbas Vokietijoje ir ypač vak. Berlyne).

O kokia socialdemokratų, antros pajėgiausios vak. vokiečių partijos, nuomonė? Vienas partijos prezidento narys, Fritz Erler įspėja, kad sovietų siūlymas, sutartį pasirašius, atitraukti sovietinius dalinius esąs klasingas. Jei rytų Vokietijos gyventojai tokiu atveju siektų laisvės, bematant įsikištų Sovietų Sąjunga, ji pulktų vak. vokiečius, turintys teisę į "suverenines" valstybės reikalus ir, svarbiausia, veikty J. Tautų vardu, nes, sovietų nuomone, grėstų pavojus kitam J. Tautų nariui...

Socialdemokrato nuomone sovietiniai pasiūlymai turi paslėptą tikslą: panaudojant rytų Vokietiją veikti į laisvąją Vokietijos dalį. Tai būtų dar lengviau pasiekiamas dalykas, jei Fed. Vokietija netektų savo glaudžių ryšių su Vakarais ir jei JAV daliniai Europą apeistų. Vokietijos apjungimas tapalimas sutinkant bei pritariant visiems partneriams.

Svarbu, teigia socialdemokratų atstovas, kad Vakarai būtų pasirengę rimtai kalbėtis vokiečių klausimu. Tiesa, tuo tarpu visų pasitarimų raktas dar sovietų rankose. O vakarų Vokietija tik tuo atveju galėtų rimtai tartis su sovietais, jei ji lengvai nepaaukėtų savo Vakarų sąjungininkų. Izoiluota Fed. Vokietija nebus tinkamas pasitarimų dalyvis. O kas reiškia nepasitikėjimą JAV, tas bus atsakingas už būklę, kada nusivylusi Amerika pasitrauks iš Europos.

Tai nuomonės, kurios reiškia ir didelį vokiečių socialistų nuomonių pasikeitimą, jei palyginsi pvz. laikus prieš kolk dešimtmetį. Taip, solidarumas su Vakarais negalės būti laikomas kliuviniu. Vokiečiai privalo išnaudoti, kaip būtinas.

ST. VANCEVIČIUS

Pirmieji rūmai, koldar nebuvo suorganizuota Lietuvių Sąjunga Brazilijoje, buvo įgyti konsulo Dr. P. Mačiulio vardu. Kiti dveji rūmai ir jų žemės sklypai jau buvo įgyti Liet. S-gos Brazilijoje vardu. Tokiu būdu ši organizacija ne tik globojo mokyklas, bet buvo, ir dabar kol kas dar tebėra, jų judamo ir nejudamo turto juridinis savininkas. Pagal tradiciją, Lietuvos konsulas visada buvo kartu ir Liet. S-gos garbės pirmininkas, nes priemonė mokyklų nejudamo turto įsigijimo daugiausia prisidėjo Lietuvos Vyriausybės, o vėliau Draugija Užsienio Lietuviams Remti. Lietuvos konsulas, kaip garbės pirmininkas daugiausia ir tvarkė bei prižiūrėjo tiek mokyklų, tiek pačios S-gos svarbiausius reikalus.

Nežiūrint visokių nepalankių aplinkybių ir trūkumų, ši organizacija daugelį metų dirbo kolonijoje lietuvišką darbą. Kilus pasakutiniam pasauliniam karui ir nutrukus ryšiams su Lietuva, organizacija pergyveno sunkias dienas. Bet karui pasibaigus ir bendram Brazilijos gyvenimui įeinant į normalias vėžes, šios organizacijos veikla vėl pradėjo po truputį gyvėti. Buvo daug sunkumų, daug nemalonių klaidų, bet L.S-ga, kaip jau stambaus turto globėja, tęsė lietuvišką kultūrinį darbą. Jos kasmet renkamos valdybos dirbo sutartinai su Lietuvos konsulu, atseit, organizacijos garbės pirmininku.

Prieš keleris metus į Liet. S-gos Brazilijos vadovybę pateko J. Čiuvinškas. Dėdamasis dideliu patriotu, buvo kelis metus iš eilės perrenkamas organizacijos pirmininku. Pradžioje iš jo buvo daug tikėtasi, bet po kelių metų pirmininkavimo jis privedė organizaciją prie bedugnės krašto. Išstumdamas veiklesnius ir daugiau dirbančius narius iš organizacijos, liko su mažu būreliu savo šalininkų, įklampindamas ne tik pačią L.S-gą, bet ir jos turą į tikrą bałą. Su niekuo nesiskaitydamos, net su Lietuvos Konsulu, pradėjo taip tvarkyti organizacijos reikalus, kad jos likimas šiuo metu atsidūrė tikram pavojui. Nerasdamas išeities, dar prieš porą metų sugalvojo visą S-gos turą (kurio vertė šandien siekia 100 milijonų ar daugiau kruzeirų, arba 150.000 dolerių) perduoti lietuviams Tėvams Jezuitams. Tam sumanymui pasipriešino Lietuvos konsulas A. Polišaitis, daugumas S-gos narių ir ypač Dr. J. Basanavičiaus lietuvių mokyklos globėjų būrelis, kuris gražiai ir pavyzdinčiai tvarko tos mokyklos rūmus.

S-gos vadovybė, įklampusi į skolas, pačius didžiausius ir arčiausiai centro esančius Dr. V. Kudirkos rūmus puseiškai išnuomavo vienam svetimšaliui. Viena kita iš lietuviškų organizacijų, Dr. J. Basanavičiaus vardo liet. mokyklos Globėjų Būrelio pavyzdžiu, norėjo išnuomoti minėtus rūmus tokiomis sąlygomis, kad juose galėtų toliau klestėti lietuviškas veikimas. S-gos vadovybė nesutiko. Rūmai buvo išnuomoti svetimšaliui, kuris iš savo pusės patalpas išnuomavo japonų mokyklai, kuri jam moka daugiau kaip dvigubai, negu pastarasis S-gai. Tikra ironija! Lietuvių nuosavose patalpose veikia ne lietuvių, bet japonų mokykla... Tai dar neviskas. Nepavykus turtu perduoti Tėvams Jezuitams, sugalvota jiems išnuomoti Dr. V. Kudirkos rūmus trisdešimčiai metų be jokios nuomos, su sąlyga, kad jie mokėtų mokesčius, darytų reikalingus remontus ir bendrai prižiūrėtų pastatus organizuojant kokią nors lietuvišką veiklą, kurios pati S-gos vadovybė nesugebėjo suorganizuoti. Nežiūrint, kad įstatuose aiškiai pasakyta, jog S-gos nejudamą turtą perduoti, perleisti ar išnuomoti gali tik visuotinis narių susirinkimas, tos organizacijos vadovybė be susirinkimo žinio ir nutarimo pasirašė sutartį, išnuomaujant Dr. V. Kudirkos rūmus Tėvams Jezuitams. Tokia juridiniai nelegali sutartį pasirašė iš L. S-gos pusės jos pirmininkas J. Čiuvinškas ir iš T. Jezuitų pusės Tėvas J. Bružikas.

Pagal L.S-gos įstatus nariais gali būti tik Lietuvos piliečiai. Kadangi dabar mūsų išeivijoje yra jau labai daug priaugusių kartų, tai yra, Brazilijoje gimę lie-

tuvių vaikai bei lietuviai priėmę Brazilijos pilietybę, kurie negali būti S-gos nariais, tai dar prieš kelis metus buvo kilusi mintis pakeisti organizacijos įstatus ta prasme, kad joje galėtų būti nariais lietuviai Brazilijos piliečiai ir čia gimę lietuvių vaikai. J. Čiuvinškui tam pasipriešinus, klausimas buvo ilgą laiką atidėliojamas. Bet, pagaliau, praeitais metais S-gos narių susirinkime buvo principiniai nutarta S-gos įstatus pakeisti. Tuo reikalu rūpinintis ir paruošti naujus įstatus buvo pavesta valdybai. S-gos valdyba su pirmininku J. Čiuvinšku priešakį tą reikalą daugiau kaip metus laiko delsė ir atidėliojo, bet, pagaliau, dabar jau paruošė tokių naujų įstatų projektą, pagal kurį Lietuvių Sąjunga Brazilijoje, likviduojama ir jos visos turtas perduodamas ne lietuviams, bet Tėvams Jezuitams BRAZILAMS. Naujų įstatų projektas dar nebuvo svarstytas visuotiniame Liet. S-gos Brazilijoje susirinkime, nes nuo š.m. pradžios iki šiol dar nebuvo susaukta nė vieno susirinkimo. Visi tokie gyvybiniai organizacijos ir jos turtas reikalai svarstomi S-gos vadovybėje "už uždarytų durų". Tas Sao Paulo lietuvių kolonijoje ir pačios S-gos rimtesnių narių tarpe sukėlė rimtą susirūpinimą dėl šios organizacijos ir jos turtas likimo.

Labai gaila, kad tokius neigiamus mūsų kolonijos gyvenimo reiškinius tenka kelti spaudoje.

Kaip bus išspręstas Lietuvių Sąjungos Brazilijoje ir jos turtas likimas, tuo tarpu nežinoma. Tai priklausys nuo vietos lietuvių ir ypatingai S-gos narių reakcijos. Galimas dalykas, kad tiek S-gos rimtesnieji nariai, tiek visi susipratę lietuvių padarys atatinamus žygius prieš Lietuvių S-gos dabartinės vadovybės pasikeitimą organizaciją likviduoti ir jos turtą perduoti svetimiems.

KAZYS VOSYLIUS PASAULIO MASTO FOTOGRAFAS

KAZYS VOSYLIUS, fotografas.

Sao Paulo valstijoje, Campinas mieste (100 km. nuo S. Paulo) jau daug metų, kaip gyvena ir dirba visoje Brazilijoje pagarsėjęs fotografas lietuvis Kazys Vosylis.

Fotografas Kazys Vosylis aukštus fotografijos mokslus yra baigęs Berlyne dar prieš paskutinį karą. Atvykęs į Braziliją 1930 metais ilgesnį laiką gyveno ir dirbo Mogy das Cruzes,

Rio de Janeiro ir Sao Salvador (Bahia estade) miestuose. Daugelį kartų dalyvavo tarptautinėse ir Brazilijos fotografijos parodose, gaudamas vertingus pažymėjimus.

Kazys Vosylis yra buvęs Lietuvos Steigiamojo Seimo narys. Yra didelis patriotas ir susipratęs lietuvis. Nežiūrint, kad gyvena tolokai nuo lietuvių kolonijos centro Sao Paulo miesto, jis mielai skaito ir remia lietuvišką spaudą.

TRYŠ LIETUVIAI PRELATAI BRAZILIJOS

K. MILIAUSKAS, pirmasis lietuvis prelatas Brazilijoje.

Neseniai popiežiui pakėlus kan. Aleksandrą Arminą į prelatus, dabar Brazilijoje yra trys lietuviai prelatai. Pirmuoju lietuviu prelatu, dar prieš kelis metus, buvo pakeltas kun. Kazimieras Miliauskas, dabar Santo Andre miesto (netoli Sao Paulo) Kurijos Generalinis Vikaras. Antrasis lietuvis prelatas tapo Sao Sao Paulo Šv. Juozapo parapijos klebonas kun. Pijus Ragažinskas.

Lietuvių kunigų Brazilijoje yra, berods, apie 15, bet tik deja, mažą jų dalį veikia lietuvių kolonijos tarpe. Daugumas dirba svetimiesiems.

PAKRIKĖS LIETUVIŲ ORGANIZACINIS VEIKIMAS

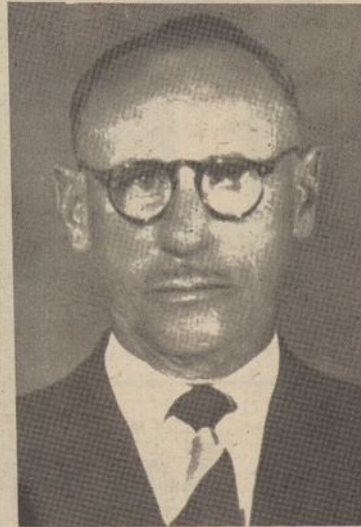
Didžiausioje Brazilijoje Sao Paulo lietuvių kolonijoje organizacinis ir visuomeniškas veikimas paskutiniaisiais laikais labai pakriko. Iš kelių kadaise gražiai veikusių organizacijų gal tik porą jų nenuleidžia rankų ir, kiek sąlygos leidžia, dirba lietuvišką kultūrinį darbą. Kitos gi tik merdi, nešiodamos organizacijos vardą, bet be jokio konkretesnio veikimo. Dar kitos mirė be laido tuvių...

LIETUVIŠKO DARBO VETERANAI

Sao Paulo lietuvių kolonijoje buvo ir yra nemažas skaičius lietuvių veikėjų, kurie dirbo ir dirba lietuvišką kultūrinį darbą. Yra nemaža ir tokių, kurie kadaise buvo gyvi ir pagarsėję veikėjai, bet ilgainiui pasitraukė iš lietuviško veikimo ir beveik niekur daugiau nesirodo. Bet yra ir tokių,

JADVYGA KUTKIENĖ, ilgametė Sao Paulo Lietuvių Kat. Moterų Draugijos pirmininkė.

VINCAS KUTKA, Sao Paulo lietuvių kolonijos ilgametis veikėjas.

kurie nuo pat savo atvažiavimo į Brailiją nuoširdžiai dirba ir nesitraukia iš lietuviškos veiklos. Nedaugelio tokių lietuvių tarpe Sao Paulyje gyvena Vincas ir Jadvyga Kutkai, kurie jau 35 metai nenuilstamai dirba lietuvišką kultūrinį darbą.

Vincas Kutka yra gimęs 1904 m. spalio 10 d. Rubikių kaime, Anykščių valsčiuje, Utenos apskrityje. 1912 m. buvo išvykęs į Rusiją. 1919 metais Tomske (Rusijoje) vedė Jadvygą Kutkienę ir su ja 1920 m. grįžo į Lietuvą. 1927 metais Kutkai atvyko į Braziliją ir tuojau įstojo į lietuvišką veiklą.

Jadvyga Kutkienė dar prieš karą buvo viena iš Lietuvių Moterų Draugijos steigėjų. Karui užėjus ir draugijos veikimui sustojus, po karo ji organizavo iš naujo Lietuvių Katalikų Moterų Draugiją, kurios pirmininkės pareigas eina jau daug metų.

Praeitais metais Jadvyga Kutkienė lankėsi Kanadoje pas dvi ten ištėkėjusias ir gyvenančias jos dukteris Toronto mieste.

St. Vencevičius

ATSIŪSTA PAMINĖTI

Į LAISVĘ žurnalo birželio mėn. (32) numeris skirtas okup. Lietuvos padėčiai analizuoti. V. Vaitiekūno, LLK nario, apžvalginė santrauka "Lietuva okupacijoje" užima net 26 psl. Toliau seka J. Vidzgirio, L. Galinio ir M. Musiekio straipsniai, atvaizduojantys okup. Lietuvos įvairiose gyvenimo srityse.

V. Volertas ir P. Gaučys rašo mūsų bendruomeniniais klausimais.

Spaudos idėjų skyriuje replikuojama į Dirvoje tilpusį V. Alksnio straipsnį, nurodant, kad, pav., ukrainiečių ir lietuvių keliai į laisvės siekius dažnai išsiskiria dėl to, kad ukrainiečiai dažnai Lietuvą įrikuoja į vieną jų grupę su Sov. S-gos respublikomis, kai tuo tarpu Lietuvos teisinis iškėtinys Sov. S-gai prilygsta satelitų statusui.

POTTAWATTAMIE

Resort

Naujausia lietuvių įsigyta vasarvietė, 7 mylios į šiaurę nuo St. Joseph ir Benton Harbor, Mich. prie 31-33 US kelio. (100 mylių iš Chicago, 30 mylių į šiaurę nuo Union Pier, Mich.).

Tai dvidešimt penki akrai gražios Michigano ežero pakrantės su tūkstančių pėdų privačiu paplūdimiu. Iš Chicago pasiekama važiuojant Indiana greitkelio, US-12 ir nuo Union Pier US-94; St. Joseph'e įvažiuojama į US-31-33 kelią.

- Svarūs motelio ir atskirų namukų kambariai su visais patogumais.
- Erdvios žaidimams ir poilsiui skirtos patalpos.
- 250 svečių talpinanti valgykla.
- Gausus ir įvairus maistas.
- Puošnus baras.

Ideali vieta organizacijų ir grupių išvykoms, suvažiavimams, studijų savaitėms ar savaitgalių pramogoms.

Dėl informacijų skambinti ar rašyti: P. Ambutas

Chicagoje,
REpublic 7-0770
(po 6 val. vakaro).

POTTAWATTAMIE RESORT
Route 3, Box 400
Benton Harbor, Mich.
Tel. WAlnut 5-6243.

VISI KELIAI VEDA Į POTTAWATTAMIE...

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE PIRKITE NAUJOJE MODERNIOJE

PARAMA-

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GĖRIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

BARNETT PRANC. KONJAKAS 5th \$4.98
GERMAN BRANDY 5th \$3.98
CANADIAN WHISKEY 5th \$3.98
VODKA pilna kvorta \$3.59
KRON BRANNVIN
AQUAVIT (švediška) 5th \$3.98

COCKTAILS MANHATTAN OR
MARTINI kvorta \$2.98
LIEBFRAUMILCH vokiškas vynas 5th \$0.89
NAPOLEON FRENCH BRANDY 5th \$3.35
RICCADONNA ITAL. VERMOUTH 30 onz. \$1.15
BORDEAUX pranc. vynas 5th \$0.98

DIRVA

 ★★ ★
THE FIELD

The Lithuanian Newspaper Established 1915

6907 Superior Avenue, Cleveland, Ohio. 44103

Telephone: 431-6344.

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.

 Published every Mon., Wed., and Fri. except in case of
Holidays by American Lithuanian Press Radio Ass'n
VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Čiurberkis.

 Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Dirva išeina:
pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais,
išskyrus šventes.

Redaguoja:

 Jonas Čiurberkis, Vytautas Gedgaudas ir Jonas P. Laikaitis.
Redakcinė kolegija: P. Bastys, E. Čekienė, A. Laikūnas,
R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

MAŽAS KELMAS — DIDELIS VEŽIMAS

Dirva, o taip pat ir kiti laikraščiai, pasitaikančia šventės proga, nepasirodo vienu ar kitu numeriu. Apie tai paskelbiama iš anksto, net pakartotinai, per kelis numerius. Po to visuomet gauname pabarandžių laiškų, kad toks ir toks prenumeratorius negavo to ar kito Dirvos numerio.

Malonu, kai žinai, jog yra dar žmonių, pasigendančių lietuviško laikraščio. Malonu, kad netrukus reaguja. Žinutės prabėga pro akis nepastebėtos. Bet svarbu, kad laikraštis reikalingas -- jo pasigenda.

Tų mažų, nepastebimų žinučių tarpe pasitaiko ir perliukų, kurias skaitytojai praleisdami nustoja ne tik informacijos, bet nustoja medžiagos, kartais vertingesnės už ilgo straipsnio išvedžiojimus.

Šiuo atveju leiskite sustoti ties mažais, irgi daugelio nepastebėta, Australijos lietuvių laikraščio Mūsų Pastogės liepos 10 d. žinute, kuri nepraslinko nepastebėta, o krito iš karto į akį, kaip retai užtiknomo žviesumo šv. Jono vabalėlis.

Žinutė labai paprasta -- tik gaila, kad spaudoje taip retai užtiknoma. Štai ji:

MELBOURNO LIETUVIAI REMIA SAVĄJĄ SPAUDĄ!

Birželio 23 d. p.p. Savickienės ir Butlerienės suruoštamame pobūvyje išliko graži mintis -- paremti lietuvišką bendruomeninę spaudą. Mintis įgyvendinta faktais: šeiminkės ir svečiai paaukojo 10,15.6 svarų Mūsų Pastogei paremti.

Tikrai gražu, kad draugai savo tarpe besilinksmindami neužmiršta ir savosios spaudos!

Dalyvis

Kaip retos mūsų spaudoje tokios žinutės, taip reti ir atsitikimai, kada laikraštis būtų užsakomas, kaip dovana geram bičiuliui. Laikraščio pasigenda Vokietijoje vargštą džiovininkai, jo pasigenda visa eilė lietuvių, nepajėgiančių jo užsisakyti.

Laikraštyje dažnai randame žinias apie įvairius parengimus, gegužines. Tos žinios atsiunčiamos rengėjų, kaip -- informacija. Ne vienas tų parengimų duoda ir pelno. Bet gavus pelną jis paskirstomas ir šen ir ten. Kad laikraštyje tilpo skelbimai, pranešimai, raginą kuo skaitlingiau atsilankyti, po to aprašymai su nuotraukomis -- visa tai yra savaime suprantama ir kasdieninė laikraščio duona... Visa tai yra informacija, vaizduojanti mūsų veiklą, mūsų veiklos pirmųjų veidus.

Nenorėtume paneigti įvairios informacijos reikalingumą spaudoje. Norėtume taip pat paneigti, kad įvairūs parengimai ruošiami ne vien pasilinksminimui. Tai vienas iš pajamų šaltinių, kuriuo naudojasi organizacijos ne tik savo, bet dar ir kitų organizacijų veiklai paremti. Būdinga tik tai, kad iš to pelno retai kada atlieka centas prisiminimui tų, kurie ne tik išlaiko mūsų spaudą, bet kurie taip pat privalo rengti parengimus, kad užkamšius laikraščio finansines skylės.

Tai užburtas ratukas, kuriame cirkuliuoja ne mažos pinigų sumos. Norėtume šiais žodžiais reikšti didelių pretenzijų. Ratukas sukasi ir sėkasi.

Ta proga norėtume tik priminti, kad retkarčiais mažas prisiminimas, simbolinis gestas, kartais nežymi kurtuazija negalėtų pakenkti parengimų kasai, prisiminus, kad be laikraščio pagalbos vargu ar būtų galima bet kuriam parengimui patraukti reikalingą skaičių žmonių.

Tautinių šokių šventės rengėjai, suprasdami spaudos reikšmę, jau iš anksto sąmatoje buvo numatę tam tikrą pajamų dalį spaudai. Už tai tebūnie čia išreikšta padėka.

O būna ir kitaip. Būna, kad rengėjai spaudos veltui atliktu patarnavimu lieka nepatenkinti. Prasideda priekaištai. Girdi, laikraštis tik rašo, bet duonos neprrašo... (j.č.)

Spaudoje pasidairius

RUSŲ IMPERIALIZMAS

Pavarčius naujos rusų emigracijos Amerikoje žurnalą "Rosij-skaja Nezavisimost" (Rusijos Nepriklausomybė) 20 nr. 1963 m. susidarai įspūdį, kad naujoji rusų išeivija Amerikoje kovoja ne tik prieš komunizmą, bet ir prieš visus kitus, kurie bando aiškinti rusų tautos kilmę ir Rusijos istoriją ne taip, kaip jie norėtų aiškinti. Suprantama, jie visais galimais būdais gina carų sukurtą Rusiją, "nedalinamąją" Rusiją, "motiną" Rusiją, tokią Rusiją, kokia ji buvo iki I pasaulinio karo, taigi, su Lietuva, Latvija, Estija, Lenkija, Gudija, Ukraina, Kaukazu, Turkestanu ir Sibiru -- nuo Palangos iki Vladivostoko.

Jie pyksta ant visų vakariečių istorikų, kurie "savaip" aiškina Rusijos praeitį. Jie pyksta dėl "nerusiško" Rusijos istorijos

mokymo Amerikos mokyklose. Jiems nepatinka amerikiečių mokykloms išleisti vadovėliai, kuriuose sugretinami baltųjų carų ir raudonųjų carų Rusijos siekliai ir parodoma rusų ekspansija.

Štai, iš amerikiečių prof. Len-giela "The Soviet Union, Its Land and Its People" veikalo du paveikslai: pirmame parodoma Rusija nuo Palangos iki Vladivostoko Petro Didžiojo laikais, stovi Petras Didysis su kardu ir Stalinas su pypke. Ties vienu parašyta "18th Century", ties kitu "Today", o paveikslas viršuje -- "Different Times -- One Historic Drive"; antrame vaizduojamas caras su skydu "Russia's Holy Mission" ir Stalinas su įrašu "The USSR has the historic mission of leading the peoples of the world to communism, peace and security" -- sutuopaičiu fonu užpakalyje -- su Kremliaus cerkvėmis. Būdingame paaiškinančiame prieraše tarp kitko žurnalo redakcijos parašyta: "Bednyje amerikancyl... (Vargšai amerikiečiai...)"

Iš pirmo paveikslas matyti, kad ir amerikiečių profesorius Len-giela pasiklysta Rusijos istori-

KODĖL AMERIKOS BIBLIOTEKOSĖ MAŽAI LIETUVIŠKŲ KNYGŲ?

HYPATIA YČAITĖ-PETKUVIENĖ

Kartais tenka spaudoje matyti apgailėstą, kad Amerikos bibliotekose nerandama pakankamai lietuviškų knygų. Turiu galvoje knygas, vienaip ar kitaip susijusias su lietuviškais reikalais (ne būtinai vien lietuvių kalba). Malonu, kad tuomi nesenai susidomėjo Lietuvių Bendruomenė, kaip teko išgirsti per vietos Lietuvių Radijo Vandalėlės programą. Man, kaip bibliotekininkei, norisi čia pridėti ir savo trigrams.

Visuomeninės veiklos plėtimui nuveikiama daug gražių darbų, bet vargiai ar jieturi tiek vertės, kaip rašytas žodis -- knyga, kuri bibliotekos prieglobstyje dar ilgai bylos ne tik mūsų, bet ir amerikiečių kartų kartoms. Pralkalbos, koncertai, minėjimai, tautinių šokių pasirodymai, liaudies meno ar atskirų meno kūrėjų parodos, aišku turi savo vietą. Kaip mėgstama sakyti, jie stiprina mūsų dvasią. Tačiau šviesdami ir linksminami patys save, nedaug tokiomis priemonėmis paveiksime kitataučius ar plačiąją Amerikos visuomenę. Visa tai yra lyg praeinančiųjų šešėliai, palyginant su tuo kultūrinio antspaudu, kurį gali palikti mūsų knygos.

Taigi, vėta susirūpinti, kodėl Amerikos bibliotekose lietuviškų knygų, ypač naujesnių leidinių, palyginti yra nedaug. Sakysime, mūsų miesto bibliotekoje krenta į akį praėjusios gadyinės -- pav. "Aušros" laikotarpio -- knygos, o šių laikų labai mažai. Kad ir tų senesniųjų knygų ten yra -- tai vis senosios Amerikos lietuvių kartos nuopelnas, ir reikia pasakyti, kad jie šioje srityje pasidarbavo daug. Intelligentai, atvažiuo į Ameriką su mokslo diplomais ir didelėmis kalbomis apie kultūrą bei literatūrą, ir galėtų kiti ko pasimokyti iš jų parodyto pavyzdžio.

Daugelis mūsų šikių mano, kad reikia bibliotekoms knygų pridovanoti ir tuo bus atsiestas tikslas -- ne gana aukojame, negana dovanojame. Kiti vėl mano, kad per mažai turime tinkamų knygų... Aišku, kad mūsų sena ir garbinga lietuvių kalba yra svetimtaučiams neįkandama ir be abejo reiktų daugiau gerų vertimų į anglų kalbą. Tikrai, tokių vertimų labai trūksta. Tačiau veikalo pervedimas iš vienos kalbos į kitą dažnai pareikalauja tikros kūrybinės galios ir kličių sekmingam vertimui sukurti yra

joj. Juk Petro Didžiojo valdymo metu 1695 -- 1725 Lietuva buvo nepriklausoma -- Didžioji kunigaikštija sąjungoje su Lenkija. Kodėl gi amerikiečių vadovėlyje mokykloms Rusija rodoma su Lietuva, Lenkija, Latvija ir net gudų žemėmis, kurios tada dar priklausė Lietuvai?

Žurnalo redaktorai, vengdami minėti Lietuvos vardą, tartum Lietuva tada neegzistavo ir Rusijos istorijoj jokios įtakos neturėjo, iš penies ginčijasi su vakariečių istorikais, kurie kalba apie ukrainiečius ir gudus, kaip apie skirtingas tautas. Jie bando įrodyti, kad gudai ir ukrainiečiai nėra atskiros tautos, tik jos mažiau turinčios geltonojo kraujo... Užtat su didele pagarba įdėtas Bogdan Michailovič Chmelnickij, ukrainiečių 1595-1657 metų vadas, kaip didelis valstybininkas, "ištikimas pagal kraują vienos rusų padermės sąjungininkas ir draugas". 1648 m. nukentėjęs nuo geriau tuo laiku ginkluotos Lenkijos, 1654 m. sujungęs Ukrainą su Rusija.

To rusų žurnalo antisemitinės tendencijas rodo du paveikslai. Vienoje karikatūroje egiptišku dviračiu važiuoja Mr. Baruch su užrašu "Laisvojo Pasaulio Vadovybė". Botagu, jis užsimojęs kirsti pakinkytiesiems asilui ir drambliui. Ant vežimo dar užrašas "Priešrusiška propaganda". Kitame įdėti hebrajų kilmės amerikiečių paveikslai, kurie supa Amerikos prezidentą.

Jiems, matyt, nepatinka ir amerikiečių bazės, kurios išdėstytos visame pasaulyje ir apjuosia Rusiją, ką patvirtina įdėtas paveikslas su bazių išdėstymu pasaulyje. Ed. Karnėnas

labai daug. Vis svajojame, kad ateis tas laikas, kada mūsų rašytojai išplauks iš siaurų nacionalinių rėmų į plačiuosius pasaulio vandenis, bet ar mokame tokias pasitaikiusias progas išnaudoti? Ar aukų rinkimas, knygų supirkinėjimas ir jų dovanojimas bibliotekoms tikrai padeda mums atsiekti savo tikslą?

Retkarčiais pasirodo kokia knyga, kuri galėtų sudominti Amerikos visuomenę, kaip sakysime Armonienės Leave Your Tears in Moscow. Tuojau pasigirsta šūkliai kad, girdi, rinkime aukas, dovanojime bibliotekoms... Tokių šūklių galima laukti ir pasirodžius Gliaudos House Upon the Sand, kuris nesenai pakliuvo į Time Magazine skiltis. Nors ir turinys ne lietuviškas, bet knyga, be abejo, sudarys neblogą reklamą lietuvių rašytojiškam sugebėjimui. Dovanojimas knygų yra geras sumanymas -- nenorjuto panaigti -- bet iš bibliotekos taško žiūrint, tai nėra pats efektingiausias būdas. Dovanota knyga, kokia ji bebūtų, kartais visai nepatenka į bibliotekos apyvartą. O vieną kartą patekusi, ji turi sunkiai kovoti už savo būvį į įrodyti, kad ji yra naudinga ir reikalinga. Tos sunkenybės ypač didelės, jei ji yra neamerikietiško turinio ir dar ne anglų kalba.

Bibliotekų rūsiuose guli tiksliai sudovanotų knygų, kurios tik ypatingu atveju bus skubiai sukatologuojamos ir sudėtos ant lentynų, t.y. paleistos į apyvartą. Daugeliui bibliotekų dovanos sudaro daugiau galvosūkio, negu džiaugsmo, nes kiekvienas nepažįstamos knygos turinys reikia nuodugniai tyrinėti ir nustatyti vertę ir galimą naudą. Mastas višada tas pats: AR KAS NORS TĄ KNYGĄ SKAITYS? Pirmenybės visada buvo ir bus toms knygoms, kurias biblioteka nusiperka ar įsigyja pati, nes apie jas jau žinoma ar numanoma iš anksto. (Pasitaiko, kad bibliotekos tarnautojai, būdami žmogėdai, blogai nuspėja ir padaro klaidų. Kartais tenka grįžti prie "išbrokytos" knygos ir ją dideliais kiekiais pirkti, esant įkyriam pareikalavimui!)

Kodėl biblioteka perka vieną ar kitą knygą, kodėl vieną laiko ant lentynos, kur ji prieinama skaitytojui, o kitą pasmerkia į dulketą rūšį arba tiesiog į miesto šiukšlyną? Visai paprastai: knygos paklausa nulemia jos ateitį. Taigi, parūpinę lietuviškai knygai vietos bibliotekoje, turime jos reikalauti, patys skaityti (arba bent namo parsinešti) ir raginti kitus, kad tą patį darytų. Turime pageidavimus išreikšti raštiškai (vien žodžiu nepakanka, tai nepadaro reikiamo įspūdžio), naudojant specialius pareikalavimo lapelius (request slips). Bibliotekos atkreipia dėmesį į raštiškus pageidavimus ir stengiasi skaitytojams parūpinti jų norimas knygas.

Spausdinto žodžio gamyba nuolat auga. Amerikoje anglų k. leidiniai siekia maždaug 20,000 naujų pavadinimų kas metai (brošūros ar kiti, mažesni kaip 40 psl. leidiniai, į tą skaičių neįeina). O kur dar Anglijoje, Kanadoje, Australijoje ar kituose anglosaksų kraštuose išleisti spausdiniai ir leidiniai svetimo-

mis kalbomis? Be kelių istorinės, meninės ar bibliografinės reikšmės dokumentų (kurias biblioteka laikys kad ir šimtus metų, jeigu ir nebūtų nė vieno pareikalavimo), yra tūkstančiai ar net milijonai tokių, kurie ilgai nei turės savo vietą užleisti kitiems. Bibliotekose nuolat dėl vietos stoko eina valymo procesas (weeding). Pridedant prie rinkinio naujus pavadinimus, tenka padaryti jiems vietos, reiškia, išimti iš apyvartos tas, kurios "nejuda iš vietos" (do not circulate).

Leidiniai svetimomis kalbomis įskaitant ir lietuvių, yra perkami proporcingai pagal vartotojų skaičių ir jų vartojimas yra nuolat sekamas. Idomu pažymėti, kad didesnėse bibliotekose eina nuolatini pasikeitimas knygomis su kitomis bibliotekomis: viena kita siuntinėja knygas, kurios joms atrodo nereikalingos. Teko man kartą matyti ir lietuviškų knygų tarp to "nereikalingo balasto", kurį mūsų įstaigai siunčia ar tai kokia universiteto biblioteka, ar tai Library of Congress, Washington, D.C. Žinoma, tai galėjo būti ir atliekami egzempliorai: faktas, kad jos nebuvo tenai pageidaujamos. Tai dar pats geriausias atvejis, nes pakavimas ir persiuntimas sudaro dideles išlaidas, taigi dažniausia nepageidaujamos knygos yra metamos tiesiai lauk. Kyla klausimas: kiek mūsų sunkiai suakotų - sudovanotų knygų sulaukia panašaus likimo?

Dar gerai, jeig tūlos bibliotekos Knygų Išrinkimo (Book Selection) skyriuje sėdi kokia nusimananti bibliotekininkė (mūsų profesija yra beveik išimtinai moterų rankose), sugebanti įrodyti, kad dovanota knyga yra vertinga ir reikalinga. Bet kiek yra tokių lietuviškais reikalais nusimanančių asmenybių, o tuo labiau kiek yra lietuvių bibliotekininkų Amerikos bibliotekose?

Taigi, labai aišku, kad daryti mūsų įprastus "pasiaukojimus patriotizmo labui" ir dovantoti knygas bibliotekoms dar neužtenka. Reikia tas knygas vartoti, įrodyti bibliotekų administracijoms, kad kas nors tų knygų pageidauja. Atrodo, kad lietuviai retai kada eina į bibliotekas ir mažai naudojasi jų patarnavimais. Bent mūsų įstaigoje per visą eilę metų, retai kada teko ant pareikalavimo lapelio (request) matyti lietuviškos knygos pavadinimą ir dar rečiau lietuvių skaitytojų pavardę. Lietuvių mūsų apylinkėje tikrai netrūksta, ne tame klausime. Yra kažkaip įsivyravusi nuomonė, kad lietuvišką knygą skolintis yra "nepatriotiška". Sakoma, kad reikia "remti mūsų rašytojus" ir patiems pirkti jų knygas. Kartą vienas mūsų vadinas literatas mano akivaizdoje subarė pilietį, kuris norėjo iš jo pasiskolinti knygą: "Pirk knygą pats, aš savo neskolinsiu..." Pilietis pasipiktino -- nepirko -- ir knyga liko neskaityta! Gražus sumanymas, kad kiekvienas turėtų steigti savo privačią biblioteką ir pasirūpinti, kad mūsų rašytojams bei leidykloms nebūtų nuostolio. Bet nebūtinai tie, kurie perka tas knygas, patys jas skaito. Gal tik iš "patriotizmo" jomis puošia savo lentynas. Man atrodo, kad rašytojams yra dar didesnis

nuostolis, jeigu jų kūriniai lieka neskaityti.

Jeigu knyga vertinga ir pakankamas jos pareikalavimas, tai biblioteka pati ją nupirks ir dar ko gero daugelyje egzempliorių. Reikia tik pareikšti susidomėjimą: vietoj to, kad šokti knygą dovantoti, geriau yra biblioteką įtikinti, kad ji turėtų ją nusipirkti. Tam tikslui fondų yra pakankamai. Mes patys, šio krašto piliečiai, tuos pinigus sudedame mokesčių pavidale ir mūsų pageidavimai knygų pirkime bus išklauyti, jeigu mūsų balsas bus pakankamai stiprus. Kalbu čia apie viešas bibliotekas -- Public Library -- kurios išlaikomos iš mokesčių mokesčių kišenės (o ne apie universitetų, specialiu mokslo įstaigų ar privačių organizacijų bibliotekas, kur sąlygos kitokios ir kur eilinis pilietis tik išimties keliu prie knygų gali prieiti).

"Išnyksiu kaip dūmas, blaškomas vėjo, ir niekas manęs neminės," kadaisė dainavo poetas Maironis. Jeigu norime, kai tautinė grupė Amerikos bibliotekose paliktų savo pėdsakus, turime pareikšti susidomėjimą ta literatūra, apie kurią nuolat kalbame ir dejuojame. Lankydami savo vietos bibliotekas ir pareikšdami ten savo pageidavimus, pasitarnausime svariame lietuviško rašyto žodžio palaikymo darbu.

AUSTRALIJOS LIETUVIŲ METRAŠTIS

Australijos Lietuvių Bendruomenės pastangomis laikraščio Mūsų Pastogės išleistas A. L. metraštis suteikia pilną Australijos lietuvių gyvenimo vaizdą.

Tai, palyginti, tiksliai ir plati informacija apie kultūrinę organizacijų įsteigimą, jų plėtimąsi ir veiklą. Metraštyje išsivyskinti ir paskiri visuomenininkai bei kultūrininkai.

Metraščio kaina 10 dol. Galite įsigyti ar užsisakyti Dirvoje.

BLEZDINGĖ LES PRIE TORRENSO

J. J. Bachuno išleista knyga apie lietuvių įsikūrimą Pietų Australijoje.

Knygą redagavo PULGIS ANDRIUSIS ir VLADIS RADZEVIČIUS.

Gausiai Australijos lietuvių gyvenimo vaizdais iliustruota ir turininga knyga artimai supažindina mus su toli atsidūrusių brolių įsikūrimo vargais, jų veikla.

Knygos kaina -- 2 dol. Užsisakykite per Dirvą!

R. SPALIO naujai pasirodę novelių rinkinys, ANGELAI IR NUODEMĖS, išleistas Nidos Knygų Klubo Londone, jau gaunamas Dirvoje. Kaina -- 2 dol.

Šių dienų "vargo mokykla"...

Vyt. Maželio nuotrauka

JAV PILIETINIS KARAS IR JO PASĖKOS

Pilietinio Karo 100 metų sukakties minėjimo laikotarpyje JAV susiduria akis į akį su nauja revoliucija. Visame krašte -- šiaurėje ir pietuose -- plečiasi negrų keliams neramumai, reikalaujant lygių teisių įgyvendinimo.

Pilietinis Karas, kruviniausias ir žiauriausias, kokį šis kraštas turėjo, prasidėjo 1861 m. baigėsi 1865 m. pietiečių pralaimėjimu. Atkeršydami pietiečiai nužudė prezidentą Lincolną.

To karo tikslai tačiau liko negyvendinti per 100 metų. To karo pelenose ir dabar žarstomasi, ieškant žarijų, kurios šią galingą valstybę gali suplaišinti -- su galutiniu komunizmo įsigalėjimu išvadoje.

Pilietinis Karas kilo, kai 1860 m. naujai įsteigta Respublikonų partija išrinko Lincolną prezidentu. Ta partija rėmė negrų vergijos panaikinimo principą. Per dešimtmečius augęs baltųjų šiauriečių tarpe negrų išlaisvinimo judėjimas sprogo. Pietiečiai, vienuolika valstijų, atsime-tę iš federalės respublikos, pa-

K. S. KARPIUS

skelbė šiauriečiams karą savo teisėms apginti -- palaikyti negrų vergiją.

Prezidentas Lincolnas 1863 m. pradžioje paskelbė negrų išlaisvinimo Proklamaciją, kuri karą tik prailgino.

Šiomis dienomis negrai, remiami NAACP ir kitų organizacijų, veržiasi pirmyn. NAACP įsteigė po 1905 m. Rusijos revoliucijos subėgę čia socialistai žydai. Jie, sugalvoję nuversti šio krašto "kraugerių kapitalistų" valdžią, griebėsi panaudoti sunkiose sąlygose gyvenančius negrus, kaip sau naudingą priemonę.

Tą organizaciją paėmė į savo globą ir komunistai po 1917 m. Rusijos revoliucijos. Ją remia visi tie, kurie idealizuojamos lygybės vardu siekia šiam kraštui sužlugimo, o politiniais sumetimais ir demokratų partija.

Negrai čia kurstomi elgtis su balt-

taisiais Afrikoje europiečių kolonijose. Viena grupė (Black Muslims) dirba suplaišyti šios galingos valstybės, reikalaujant kelti pietinių valstijų negrų respublikai įsteigti. Išsiblaškę po šiaurines valstijas daugelis negrų, gyvendami baltųjų pašalpo-mis, į pietus visai negrįš. Ta agitacija pasitarnauja tik krašto suirutei plėsti.

Negrai reikalauja visiškos integracijos mokyklose, bažnyčiose, organizacijose, gyvenamųjų namų rajonuose, neskaitant reikalavimų į geresnius darbus, daugiau darbų valdiškose įstaigose, teisę pirkti baltųjų krautuvėse, valgyti visuose restoranuose, kas dalinai šiaurėje įgyvendinta.

Niekas neginčija, kad negrai, kaip šio krašto piliečiai, turi teisę į geresnes gyvenimo sąlygas ir darbus pagal jų išsimokslinimą, išsilavinimą, ir sugebėjimus, bet ne visi jų tam pasiruošę.

Demokratų partija iki paties prezidento, -- partiniais sumetimais -- reikalauja negrams visiškos civil. teisių lygybės su baltaisiais. Tuo pasinaudojant, daugelio miestų komunistų-jančios mokyklų vadovybės vykdo savotišką programą maišyti negrus su baltaisiais mokyklose, vežant negriukus į baltųjų mokyklas, kur negrai negyvena, ir baltųjų vaikus toli nuo namų į negrų kvartaluose esančias mokyklas, kur baltųjų nėra. NAACP vadai ir jų rėmėjai nepripažįsta jokių paskirų negrams mokyklų.

Prezidentas Kennedy, gąsdindamas kraštą plintančiu negrų terorą, spiria Kongresą kuo skubiausiai praveisti negrams palankius įstatymus.

Radikalių valdininkų Washingtone keliamas balsas reikalauja nubausti pietiečius už atsisakymą vykdyti integracijai palankius teismų sprendimus, pasiunčiant federalę kariuomenę.

Visa tai atsilieps į prezidento rinkimus 1964 metais. Pietiečiai po 1860 metų iki šiolie besąlyginiai smerkę respublikonų partiją ir balsavę tik už demokratų valdininkus iki paties prezidento, ruošiasi 1964 metais prezidento rinkimus nusverti taip, kad nei vienas kandidatas (respublikonų ar demokratų) negautų reikalingo 270 elektorių balsų skaičiaus, ir prezidento išrinkimą perkelti į Kongresą.

Pietiečiai, turį 128 elektorius, Kongrese remtų prezidentu tokį kandidatą, kuris sutiktų skaitytis su pietinių valstijų teisėmis. Kongresas praityje yra rinkęs prezidentą dviem atvejais.

Tačiau ir tai negrų ir jų rėmėjų nenuramins, kuriamos ugnes neužgesins. Už negrų pečių stovi galingos organizacijos. Integracijos klausimu šio krašto ateitis yra tamsi ir neaiški.

• Įsidėmėkite Dirvos adresą su nauju codo numeriu! Kad palengvinus pašto įstaigai efektingiau ir sparčiau atlikti pašto paskirstymą ir spartesnį jo pristatymą adresatui, naudokite naują ZIP codo numerį. Adresuojant Dirvai, rašykite: Dirva, 6907 Superior Ave., Cleveland, Ohio, 44103.

Iš Dariaus-Girėno minėjimo iškilmų Chicagoje. Prie paminklo garbės prezidiume sėdi: gen. kon-sulas dr. P. Daužvardis ir Miss Lithuania -- Irena Mašcenikaitė. Z. Degučio nuotrauka

AUSTRALIJOS LIETUVIŲ ŽINIOS

REŽISORIS J. VENSLO-VAVIČIUS PASAKOJA APIE AMERIKOS LIETUVIUS

Vienoje Kultūros Fondo Adelaidės skyriaus surengtoje kultūrinėje popietėje (o jis jas rengia čia gana dažnai), neseniai sugrįžęs iš atostoginės kelionės po Jungtines Amerikos Valstijas ir Kanadą adelaidiškis režisorius Jonas Venslovavičius papasakojo apie Amerikos lietuvių ir gyvenimo sąlygas JAV.

Pačioje pradžioje prele-gentas įsakmiai akcentavo, kad jis pasakys tik savo asmeninius įspūdžius ir reikš tik savo asmeninę nuomonę.

— Mano sesuo, — pareiškė p. Venslovavičius, — jau seniai kalbino mane persikelti į JAV. Prieš darydamas kokius nors žygius tuo klausimu, panorau pats patirti, kaip Amerikos lietu-viai gyvena, kad galėčiau viską palyginti su gyvenimu Australijoje. Tą gyvenimą stebėjau labai atsidėjęs. Kalbėjau su visa eile lietuvių, aplankiau daugumą iš Australijos persikėlusiu lietuvių. Lankiausi, kur tik galėjau ir džiaugiuosi, kad tai padariau. Iš Australijos aš nesikelsiu.

Toliau jis nurodė, kad labai maža dalelė Australiją palikusių lietuvių yra patenkinti gyvenimu Amerikoje. Patys Amerikos lietu-viai, kurie Australijoje negyveno, neturi mažiausio supratimo apie gyvenimą Australijoje. Jiems atrodo, kad Australija tai laukinis kraštas. Tiek Lietuvoje, tiek, ypatinai, Vokietijos stovyklose buvo įsigalėjusi nuomonė, kad Amerika, tai svajonių kraštas. Galimas daiktas, kad nuvykus Amerikon tiesiai iš Vokietijos lagerių, jis svajonių kraštu ir atrodė. Tačiau tam, kuris pagyveno, kad ir Australijoje, tas išsvajotas kraštas atrodo visai kitaip. Padarius uždarbių, pragyvenimo kaštų, socialinio draudimo, darbo sąlygų palyginimus, lengvai gali patirti, kad svajonės didžiai skiriasi nuo tikrovės.

Likvidavus turta Australijoje, jo ten pusę tegalima būtų nusivežti Amerikon. Pusė ištiptų transakcijose.

Toliau p. Venslovavičius smulkiai papasakojo apie darbo sąlygas, įvairius uždarbius, mokesčius, pensijas, bedarbio pašalpas, sirgimų atvejus ir gydymosi kaštus, palikdamas patiems klausytojams padaryti palyginimus ir plačiai atsakinėdamas į įvairius klausytojų paklausimus, liečiančius įvairiausias gyvenimo detales: mašinų kainas, na-

mų kainas, atstumus, pragyvenimo kaštus ir t.t.

Savo laiku Adelaidėje buvo didelė persikėlimo karštligė ir beveik 25% visų Adelaidės lietuvių buvo padavę prašymus įvažiavimo vizoms. Tačiau laikui bėgant ta karštligė atslūgo. Jai atslūgti daug padėjo pirmųjų persikėlusių laiškų, pasisvečiavimų, panašūs kaip p. Venslovavičiaus. Tokius pasisvečiavimus JAV turėjo ponios E. Matiukenė, N. Varnauskienė, A. Linkuvienė, J. Naujelinė, K. Garbaliuskienė. Jos buvo klausinėjamos, tardomos... Prie jų prisijungė ir J. J. Bachunas, kuris atvirai patarė pasigydyti nuo tos ligos. Jis yra pareiškęs:

Čia jūs gyvenate, o ten vergausite. Dabar gi J. Venslovavičius uždėjo antspaudą. Amerikos lietuviai neturėtų ant jo pykti. Jis papasakojė savo įspūdžius ir padarė savo asmeniską sprendimą, bet gyvenimo nepeikė; davė tik faktus. Jis taip pat nepamiršo nurodyti, kad kai kurioms profesijoms JAV tikrai geros gyvenimo sąlygos, kad gabūs jaunuoliai turi daugiau galimybių studijuoti. Deja, mes žinome, kad dalis adelaidiškų, atėmę vaikus iš mokyklų Australijoje, Amerikoje, juos išsiuntė ne į mokyklas, bet į darbus. Australijoje beveik kiekvienas lietuvis stengiasi duoti savo vaikams aukštąjį mokslą.

V. Radzevičius

SKAITYK IR PLATINK DIRVĄ!

Nauja Vaidilos teatro administracija. Sėdi iš kairės: V. Žilionytė, LB I apyl, pirm. F. Eidimtas, meno vadovas P. Maželis, Z. Dučmanas, Ig. Gatautis ir L. Klimas. J. Garlos nuotrauka

HOTEL NIDA CORP.

SEVENTH & PARK AVENUES ASBURY PARK, N. J.
PRospect 4-7788

Įvairiais metų laikotarpiais malonu visad atsilankyti gražiajame Asbury Parke prie Atlanto ir pailsėti apskritus metus veikiančiame viešbutyje "Nida" 7-tos ir Park Ave. kampe. Tel. PR 4-7788. Švarūs kambariai, pigūs ir skanus maistas.

Prie viešbučio veikia restoranas ir baras. Viešbučio salė išnuomojama įvairiems pobūviams. Patogus susisiekimas traukiniu ir autobusu.

Savininkai P. C. Mačiuliai.

PETKUS LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MOKAME

MUTUAL FEDERAL BENDROVĖS REKORDAS...

4 1/2%

metinį dividendą už visas taupymo sąskaitas.

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjom kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government
2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone: Virginia 7-7747 John J. Kazanauskas, Pres.

DIVIDENDUS MOKAME KAS 90 DIENŲ!
KVIEČIAME PRADĖTI TAUPYTI PAS MUS!

PINIGAI PADĖTI IKI KIEKVIENO MĖNESIO 15-TOS DIENOS, NES DIVIDENDĄ NUO PIRMOS MĖNESIO DIENOS.

4 1/2% PRISIŪSIME DIVIDENDUS KAS 90 DIENŲ ANT INVESTAVIMŲ.

ŠIAS SĄSKAITAS YPATINGAI REKOMENDUOJAME PENSIONIERIAMS, KURIEM PROCENTAI YRASVARIU GAUTI DAŽNIAU, NES IS TO PRAGYVENA.

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.

1447 So. 49th Court, Cicero 50, Ill.

JUOZAS F. GRIBAIUSKAS, sekretorius

Chicago Phone: 242-4395; Suburban Phone: 656-6330

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

• Petronelė Baltrukonienė, iš Toronto, Canadoje, atvyko į Clevelandą ir sustojo pas Oną Baltrukonienę, 4457 W. 227 gt.

14 metų nesimačius, O. Baltrukonienės iniciatyva ruošiamas pobūvis antradienį, liepos 23 d., į kurį pakviesta visa eilė viešnios artimų draugių ir pažįstamų.

Ona Baltrukonienė yra viena iš seniausių aktyvių senosios kartos lietuvių ateivių veikėjų.

NEPAMIRŠKITE ATNAUJINTI PRENUMERATĄ

PARENGIMŲ KALENDORIUS

LIEPOS 28 D. Naurių sodyboje didžioji lietuvių gegužinė. Rengia LB Clevelando 1-os Apyl. Valdyba.

RUGSĖJO 7 D. LB Clevelando 1-os Apyl. dešimtmečio paminėjimas šv. Jurgio parapijos salėje.

RUGSĖJO 8 D. 1863 m. sukilimo minėjimas. Rengia ALT

RUGSĖJO 14 D. Vaidilos teatro dešimtmečio sukaktis proga balius šv. Jurgio parapijos salėje.

RUGSĖJO 28 D. Šv. Jurgio parapijos salėje, koncertas - rečitalis Genovaitės Vasiliauskienės, iš Australijos. Rengia ALTS 12 skyrius. Pradžia 7:30 val. vak.

SPALIO 5-13 D. dailininko A. Galdiko paroda Čiurlionio ansamblio namuose.

SPALIO 12 D. Neringos skautų tūto tėvų komiteto rengiamas balius ir madų paroda šv. Jurgio parapijos salėje.

SPALIO 12 D. Naujosios parapijos salėje antrasis kultūrinės tautos koncertas, tos salės pianinui įgyti. Globoja Vyčių kuopa.

SPALIO 19 D. Lithuanian Village Bendrovė rengia balių.

LAPKRIČIO 3 D. madų paroda šv. Jurgio parapijos salėje.

LAPKRIČIO 9 D. Vaidilos teatro premjera M. Venclausko "Užburtoji dūdelė" šv. Jurgio parapijos salėje.

LAPKRIČIO 17 D. Vaidilos teatro spektaklis "Užburtoji Dūdelė" vaikams ir jaunimui, Lietuvių salėje.

LAPKRIČIO 23 D. Kariuomenės šventės minėjimas šv. Jurgio parapijos salėje. Ruošia LVS Ramovė.

The big S with us-SERVICE

813 EAST 185TH STREET
6235 ST. CLAIR AVENUE
25000 EUCLID AVENUE
26000 LAKE SHORE BLVD.

ST. CLAIR SAVINGS

NAUJA FILISTERIŲ SKAUTŲ SĄJUNGOS CENTRO VALDYBA

Naujoji Filisterių Skautų Sąjungos Centro Valdyba 1963-64 metams pasiskirstė pareigomis taip: pirmininkas fil. dr. Steponas Matas (1890 Lampson Rd., Cleveland 12, Ohio), programos vedėjas fil. dr. Mykolas Vaitėnas, sekretorė fil. Audronė Geležytė, išdinininkas fil. Andrius Šenbergas, reikalų vedėjas fil. Vytautas Kamantas.

FSS jungia aukštuosius mokslus baigusius ar studijas nutraukusius pilnateisius akademinių skautiškų vienetų narius, FSS per Akademinių Skautų Sąjungą įeina į Lietuvių Skautų Sąjungą.

Naujoji FSS Centro Valdyba sudaryta iš clevelandiečių filisterių. Valdybą įeina įvairių karčių žmonės, kurie per ateinančius metus vadovaus FSS darbui.

PIRMININKAS STEPONAS MATAS, 30 metų, skautas nuo 1947 m. Vokietijoje, į ASS įstojo 1954 m., buvęs Clevelando Korpi Vytis ir ASS skyrių pirmininkas skautas vytytis. 1954 m. Case Institute of Technology gavo B.S. of Metallurgical Engineering laipsnį, 1957 m. Master of Science in Physical Metallurgy ir 1960 m. Ph. D. laipsnius. Priklausė Liet. Stud. Sąjungai, buvo skyriaus sekretoriumi, išdinininku, Amerikiečių studentų tarpe buvo Case Metallurgical Society sekretorius ir pirmininkas. Priklausė Sigma Xi (garbės korporacijai), AIME (programų komisijos narys), ASM ir t.t.

PROGRAMOS VEDEJAS MYKOLAS VAITĖNAS skautaitis pradėjo 1928 m. Ukmergėje. Į Korpi Vytis įstojo 1932 m. ir į seniores pakeltas 1933 m. Vytauto Didžiojo Universitete Kaune. 1938 m. baigė V.D. U-to medicinos fakultetą ir buvo to fakulteto asistentu, vėliau lektoriumi iki pasitraukimo iš Lietuvos. 1943 m. apgynė disertaciją ir gavo medicinos daktaro laipsnį V.D. U-te Kaune. Vokietijoje dirbo Breslau ir Erlangen universitetų klinikoje. Į JAV atvyko 1949 m. ir verčiasi medicinos praktika. 1951 m. padėjo atkurti Korpi Vytis skyrių Clevelande. Vadovavo liuanistinės mokyklos tėvų komiteiui, priklausė centriniams liuanistų žurnalui remti komiteiui, priklausė A.M.A. ir Ohio State Medical Association.

• **DEMESIO!** Paštai įvedus naują sritinį kodą, vad. Zip Code, Dirvos vardu siunčiant korespondenciją: laiškus, spaudą ir kt., prie adreso prašome rašyti 44103.

• **Išnuomojamas butas** 5 kambarių, pigi nuoma. Pažadaujama bevaikė šeima. Kreiptis — 14113 Sylvia Ave., Cleveland 10, (prie Lake Shore Blvd.). (83, 84, 85)

SAVININKAS PARDUODA

8 kamb. namą, 6731 Edna Ave., netoli šv. Jurgio parapijos. Erdvūs kambariai, 2 garažai, naujai nudažytas. Banko įkainuotas. Įmokėjimas apie \$3,000.00. Skambinti A. Dailidei — HE 1-8516.

IŠNUOMOJAMI GYDYTOJUI IR DANTISTUI KABINETAI

virš Superior Savings and Loan patalpų, East 68 ir Superior gt. kampas.

Teirautis telefonu: HE 1-2497.

HOUSE FOR SALE

MUST SELL TRANSFERRED 3-bedroom colonial; 3rd floor suitable for expansion; near Parnatown, schools and churches; wood-burning fireplace, new furnace, roof. \$18,700. TU 4-8479. (82, 83, 84)

OWNER

3 bedrooms; finished family room; storms, patio, fenced-in yard; \$15,000 down. Assume mortgage of \$16,100 or finance. 243-3980. (82, 83, 84)

SEKRETORĖ AUDRONĖ GELEŽYTĖ, skautė nuo 1947 m., ASS narė nuo 1958 m., vyresnė skautė, paskautininkė, buvusi draugininkė, tūto adjutantė, ASD sekretorė. 1962 m. baigė Ursuline College su B.A. laipsniu chemijoje ir dirba kaip laboratorijos asistentė St. John College. Priklausė Liet. Stud. Sąjungai, buvo valdybos sekretorė. Dainuoja LTM Čiurlionio ansamblyje, buvusi jo valdybos išdininke.

IŠDININKAS ANDRIUS ŠENBERGAS, 24 m. skautas nuo 1948 m., ir ASS narys nuo 1958 m. ASS Clevelando skyriaus buvęs išdinininkas, dabartinis pirmininkas. 1961 m. Case Institute of Technology gavo B.S.E.S. laipsnį ir šiuo metu yra jau užbaigęs visus reikalavimus gauti Master of Science laipsnį. Priklausė Liet. Stud. Sąjungai, buvęs skyriaus išdinininkas. LTM Čiurlionio ansamblio tautinių šokių gupės vadovas. Priklausė amerikiečių Sigma Xi (garbės) ir Tau Beta Pi korporacijoms ir profesinei IEEE organizacijai.

REIKALŲ VEDEJAS VYTAUTAS KAMANTAS, skautas nuo 1945 m., ASS narys nuo 1951 m., skautininkas, gilvelistas, LSS Tarybos ir LSB Vadijos narys, buvęs draugininkas, tūtininkas, Korpi Vytis ir ASS Clevelando skyrių pirmininkas. 1959 m. Fenn College gavo B.M.E. laipsnį, 1963 m. Ohio valstybėje registruotas P.E. Liet. Stud. Sąjungos garbės narys, buvęs centrinių liuanistų žurnalui remti komiteto pirmininkas. Buvęs JAV Liet. Bendruomenės Centro Valdybos narys, dabartinis JAV LB Tarybos prezidiumo sekretorius, Clevelando ALT skyriaus sekretorius. Priklausė NSPE, OSPE, ASME, ASHRAE profesinėms organizacijoms.

CHICAGO

LIETUVOS PAVILJONAS TARPTAUTINĖJE PREKYBOS PARODOJE, CHICAGOJE

Jau penktus metus iš eilės duosnių tautiečių lėšomis, Nepriklausomos Lietuvos atstovo, Generalinio Konsulo Dr. P. Daužvardžio pastangomis, Lietuvos vardas buvo garsinamas tarptautinėje parodoje.

Šiais metais didijį paviljoną paruošimo darbą atliko Akademinių skautų jaunimas, vadovaujamas pirmininko inž. Vyto Šliupo.

Kuklus savo erdve paviljonas talpino nemažai eksponatų, įrodančių lietuvių jautrią sielą menui. Didelis, gražiai paruoštas Lietuvos žemėlapis santūriai priminė pasauliui jos tragediją — laikiną okupaciją. Skoningai išdėstyti ornamentiniai lietuviški kryžiai, koplytelės, audiniai, gintaras ir

Kaip Lietuvoje... netoli New Yorko.

Vyt. Maželio nuotrauka

margučiai patraukė praeivio aki savo originalumu ir tvarka ir darė įspūdį prityrusio parodos dalyvio.

Projektuotojų ir vykdytojų grupę sudarė akademikai skautai architektai ir menininkai: V. Rubas, V. Germanas, K. Ječius, A. Kerelis, A. Trinkūnas ir D. Verbickaitė.

Paviljono direktorius — A. Vengrys.

Nuolat būdinčios dvi akademikės skautės, pasipuošusios tautiniais rūbais, saugojo ne tik paviljono eksponatus, bet ir Lietuvos vardą, priimdamos malonius pagyrimus ar apginamos ją nuo nepalankių priekaištų. Kalbėdamos už savo tėvynę, gražiai reprezentavo susipratusį ir gyvą Lietuvos jaunimą. Tam daug valandų reikalaujančiam akademikų skautų darbu į pagalbą atėjo Maria High School Rūtos būrelis. Budėjimus organizavo ir skirstė V. Kanišauskaitė, B. Kriščiūnaitė ir D. Končytė, o propagandinio leidinio pristatymu rūpinosi J. Tamulaitis.

Tarptautinės parodos gražuolių areną šmet Lietuvos atstovavo Irena Maščenikaitė, išnešusi mums gražų laimėjimą. Iš 32 skirtingų tautų atstovų pirmąją buvo įsrinkta ispanė, antrąją — lietuvaitė ir trečioji vieta padalinta tarp vokiekaitės ir graikės.

Sveikintinas Akademinių skautų jaunimo pasiryžimas propaguoti savąjį kraštą, įdedant tiek meilės ir paaukojant tam daug vargo ir laiko.

B. A. L.

Skaityk ir platink DIRVĄ

EAST CLEVELAND — 13515 EUCLID AT SUPERIOR AVE.

OPEN EVERY SATURDAY UNTIL 2:30

ACCOUNTS INSURED TO \$10,000.00

4 1/2%

IN TOWN OFFICE — 6712 SUPERIOR AT EAST 68 ST.

SUPERIOR SAVINGS

HOME AND REMODELING LOANS

JAKUBS & SON FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai 35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185 St.
KE 1-7770

FILATELIJOS KAMPĖLIS (8)

ANTANAS BERNOTAS

JUNGTINĖS AMERIKOS VALSTYBĖS išleido šiuos naujus pašto ženklus:

1. Birželio 20 d. išleistas 5 c. pašto ženklas Vakarinės Virginijos įsisteigimo 100 metų sukakčiai pažymėti. Ženkle: Vak. Virginijos žemėlapis ir kapitolius Charlestono mieste. Ženklas spausdintas žalia-raudona juoda spalvomis.

West Virginia, kuri sudarė Virginijos valstijos dalį, pradedus Civiliniam karui, nuėjo su šiauriečiais ir prezidento Lincolnu aktu iš 1863 m. balandžio 20 d. buvo paskelbta atskira valstija. Aktas įsigaliojo birželio 20 d. ir V. Virginija tapo 35-ąją sąjungos valstija. Jos sostinė pradžioje buvo Wheeling miestas, dabar — Charlestonas.

Vak. Virginija — kalnuotas kraštas (Allegheny kalnai ir aukštuma), 70% padengtas kietmedžio miškais. Kalnuose — pačios turtingiausios JAV anglių kasyklos. Labai išvystyta pramonė.

2. Liepos 1 d. išleistas 5 c. pašto ženklas, kuriuo paminima Gettysburgo mūšio 100 metų sukaktis. Tai jau trečias iš eilės. Ženklas, paminęs Civilinį karą. Ženkle matome šiaurietį ir pietietį kareivius, susikibusius durtyvų kovai. Ženklas mėlynos ir juodos mėlynos spalvos.

Gettysburgo mūšis įvyko 1863 m. liepos 1-3 dienomis, kuriame susitiko šiauriečių armija, vadovaujama generolo George Meade su pietiečių armija, vadovaujama gen. Robert Lee. Po trijų dienų labai kruvinių kautynių, pietiečiai buvo sumušti ir pasitraukė į Virginiją, iš kur ir buvo atvykę.

3. Liepos 12 d. išleistas 6 c. oro pašto ženklas su plasniojančiu ereliu, tupinčiu ant uolos nuolaužos.

BULGARIJA išleido du pašto ženklus, kuriais atžymima bulgarų tautos istorijos parašymo 200 metų sukaktis: 2 stotinkų pašto ženkle parodytas tos istorijos titulinis lapas, 5 stotinkų — vienuolis tėvas Paisij, rašęs tą istoriją.

Nors bulgarų tauta sena ir senai gyvena dabartinėje vietoje,

tačiau savo rašytos istorijos neturėjo. Tik bulgarų vienuolis tėvas Paisij Chilander (gim. 1722 m.) pirmasis 1762 m. parašė plačią bulgarų tautos istoriją. Ši istorija buvo išleista 1844 m.

Pažymėtina, kad Bulgarija jau kelis kartus yra išleidusi pašto ženklų su tėvo Paisij atvaizdu.

KANADA birželio 14 d. išleido 1 dolerio pašto ženklą, kuriuo atžymima labai svarbi eksperto rolė krašto gyvenime. Pašto ženkle matoma gervės kablį, keliantį sunkią dėžę su užrašu CANADA, toluomoje — pasaulio žemėlapis. Ženklas karmininės spalvos.

Kanada jau nuo pat pradžios buvo garsi, kaip brangiųjų kailių eksporto šalis. Paskutiniiais dešimtmečiais labai daug eksportuoja kviečių į užjūrio kraštus, o medį, celiuliozę ir popierių į JAV. Po paskutinio karo nepaprastai pakilo žemės ūkio gaminių, įvairių žaliavų ir pramonės gaminų eksportas.

Kanada taip pat neseniai išleido 2 ir 3 centų pašto ženklus su karalienės atvaizdu, papildymui dabar kursuojančios serijos.

CHICAGOS PARENGIMŲ KALENDORIUS

RUGPIČIO 21 D. Lietuvių Prekybos Rūmų golfo diena Silver Lakes Country Klube.

RUGPIČIO 31 ir RUGSĖJO 1 D.D. — Korp. Neo-Lithuania suvažiavimas Linkų vasarvietėje Christiana Lodge, Edwardsburg, Mich.

RUGPIČIO 31 - RUGSĖJO 1 D. Amerikos Lietuvių Gydytojų Sąjungos 50 metų jubiliejinis suvažiavimas Conrad Hilton viešbutyje.

GINTARO VASARVIE-TEJE, Union Pier, Michigan, ant pat Michigano ežero kranto galite ramiai praleisti savo vasaros atostogas puikiame didelių medžių parke, supančiame teniso, krepšinio ir vaikų žaidimo aikštes.

Vasaroti galima su pilnu išlaikymu; duodamas sveikats, šviežias lietuviškas maistas, arba išnuomoti naujus modernius vasarnamus esančius prie pat paplūdimio ir patiems gamintis maistą. Taip pat galima gauti atskirus kambarius ir naudotis virtuve.

Dėl informacijų rašyti: Gintars Resort, P. O. Box 74, Union Pier, Mich. arba skambinti Lakeside 8155.

Sav. Viktorija ir Algirdas Karaičiai

KAS IR KUR?

• Emilija ir Vincas Rasteniai praeitą savaitę baigė savo atostogas Mainė valstijoje ir grįžo į New Yorką.

Maine valstijoje keletą dienų poilsiui buvo išvykęs ir ALT S-gos pirmininkas Vytautas Abraitis.

Dirvos redakcinio kolektyvo narys, poetas Stasys Santvaras su ponia atostogas praleidžia J. Kapočiaus viloje Osterville Manor, Cape Cod, Mass.

• Muz. J. Bertulis išskrido atostogų į Europą. Žada lankytis Vokietijoje, Italijoje ir Šveicarijoje.

• Pranas Narvydas, uolus tautinės srovės veikėjas ir darbų rėmėjas, šiomis dienomis susilaukė 76 m. amžiaus. Ilgesnį laiką ligos pakirstas, nesiliauja domėjėsi tautinių organizacijų veikla. Šiuo metu uoliai rašo savo atsiminimus.

• Lietuviai gydytojai Sydnejuje susiorganizavo. Lietuviai gydytojai Sydnejuje nutarė įsteigti savo organizaciją, į ją įjungiant ir dantų gydytojus. Steigiamajame susirinkime dalyvavo 8 gydytojai.

• Elmer Peterson, Los Angeles, Calif., NBC televizijos politinių žinių komentatorius, neseniai vienoje savo programoje kalbėjo rezoliucijų reikalu. Prieš antrąjį pasaulinį karą Elmer Peterson kaip žurnalistas yra lankęsis Lietuvoje ir ten sutikęs ir kalbėjėsis su eile Lietuvos pareigūnų. Labai šviesiai atsiliepia apie Lietuvą. Jo dabartinis adresas: Mr. Elmer Peterson, NBC, Inc., Burbank, Calif.

LIETUVIAI PAS GUB. ROMNEY

Pavergtų tautų atstovų pastangomis Michigano gubernatorius George Romney paskelbė liepos 14 iki 20 dienos pavergtų tautų savaitę. Proklamaciją gubernatorių pasirašė liepos 11 d., Lansinge, dalyvaujant pavergtų tautų atstovams.

Pavergtų tautų atstovai turėjo progos pasikalbėti su spaudos atstovais. Pasirašymo momentas buvo transliuotas per vietines televizijos stotis.

Lietuvių delegaciją sudarė jaunimas: Algis Zaprackas ir tautiniais rūbais pasipuošusios lietuvaitės Audronė Tamulionytė ir Žibutė Zaprackaitė.

Gubernatorius George Romney savo kalboje pasidžiaugė delegatų pastangomis, nenuilstamai dirbant ir atstovaujant Sovietų žiaurios okupacijos pavergtuosius. Jis taip pat priminė esant labai sujaudintas rusų žiaurumu, perskaičius Armonienės knygą "Leave Your Tears in Moscow". Knyga buvo padovanota jo žmonai per Pabaltiečių tremimų į Sibirą minėjimą Detroite. Gubernatorių užbaigė savo trumpą kalbą palinkėdamas pavergtų tautų komitetui ir toliau dirbti, stiprinti demokratiškus pagrindus Amerikoje ir nenustoti vilties, kad komunizmas bendromis jėgomis bus nugalėtas.

Su lietuvių delegacija gubernatorių pasikalbėjo atskirai. Jam buvo įdomu sužinoti daugiau apie Armonienę, kaip jai pasisekė atvažiuoti į Ameriką ir t.t. Jaunieji atstovai sumaniai atsakinėjo į visus gubernatoriaus patiektus klausimus.

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seimui Toronte ruošti komisijos su PLB valdyba. Sėdi iš kairės: kun. P. Ažubalis, J. Matulionis, dail. Docienė, dr. J. Sungaila, Meikeljohn-Šernaitė, dr. J. Matulionytė, Stovi: dail. Bričkus, J. Strazdas, inž. Čiuplinskas, A. Rinkūnas, K. Grigaitis, J. Dvilaitis, Alg. Kuolas, Bačėnas, muz. S. Gailevičius, F. Senkus, Mangilicas ir J. Cicėnas. S. Dabkaus nuotrauka

PASIRUOŠIMAI PASAULIO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS SEIMUI

Programos pakeitimai bei papildymai

1. Seimo paskaitų eilė papildoma dar viena paskaita. Antrąjį Seimo dieną, šeštadienį, Liet. Laisvės Komiteto narys V. Vaitiekūnas padarys pranešimą apie padėtį Lietuvoje.

2. Atsisakoma nuo numatyto atstovų ir svečių susipažinimo pobūvio ketvirtadienio vakarą. Tai daroma turint galvoje, kad ne visi Seimo nariai bus tą vakarą suvažiavę, o kiti, kad ir atvažiavę, bus po kelionės išvargę.

3. Visi Seimo posėdžiai bus vieši.

Komisijų darbai

1. Didysis sekmadienio koncertas ir akademija įvyks geriausiame Toronte reprezentaciniame teatre — O'Keefe salėje, kurioje yra 3150 sėdimų vietų. Akademijoje, kuri yra oficialioji Seimo dalis, po paskaitos bus pristatyta naujoji PLB Valdyba, paskaitytos Seimo priimtos rezoliucijos ir duotas žodis trims valdžios atstovams — federalinės, provincinės ir miesto. Po to įvyks koncertas, kaip jau skelbta. Kantatų išpildantiems chorams diriguos — muz. St. Gailevičius. Solistams akompanuos D. Skrinskaitė ir St. Gailevičius.

2. Meno paroda vyks šešių savaičių laikotarpyje tos pačios salės parodų kambaryje. Tūkstančiai kitataučių, kasdien lankantieji O'Keefe teatrą, turės progos tą parodą matyti. Salės šeimininkai yra leidę išstatyti 30 paveikslų, tuo būdu meno komisija yra jau kreipusis į lietuvių 30 dailininkų iš visų pasaulio kraštų, prašydama po vieną paveikslą. Pilnas dalyvaujančių dailininkų sąrašas bus paskelbtas vėliau, kai tik bus gautas visų sutikimas. Šiuo tarpu yra jau atsakę teigiamai 14 dailininkų, jų tarpe iš Australijos, Prancūzijos, Pietų Amerikos, Pietų Afrikos, Kanados ir JAV. Ruošiamas platus parodos katalogas lietuvių ir anglų kalba.

3. Informacijos Komisija jau ruošia leidinį, kuriame tilps visa Seimo nariams ir svečiams reikalinga informacinė medžiaga, įskaitant ir visas posėdžių bei paren-

gimų programas, detaliam nurodant laiką ir vietą. Be to, Seimo proga bus išleisti specialūs ženkleliai, kuriuos jau ruošia dail. Docienė. Jie bus dviejų rūšių: maži metaliniai, prisegami prie atlapo, ir dviejų rūšių popieriniai, pritvirtinami prie automobilų.

4. Spaudos parodą toliau intensyviai ruošia Aug. Kuolas, užmezgęs ryšius su J. A. Valstybėmis. Paroda vyks Seimo dienomis Prisikėlimo Parapijos, Toronte, Muzikos studijoje.

5. Kanados Paštų Valdyba patenkino PLB Valdybos prašymą seimo proga per-

AUKOS DIRVAI

V. Aleksandrūnas, L.A.	4.00
B. Užemis, Rochester	4.00
A. Gruzdys, New Haven	4.00
K. Stundžia, St. Catharines ..	2.00
Dr. J. Mačys, Cleveland ...	4.00
O. Jarašūnas, Cleveland	2.00
A. Šimkūnas, Cleveland	5.00
K. Žalnieraitis, Chicago	2.00
J. Palšis, Chicago	4.00
E. Petraška, Omaha	1.00
S. Adomaitienė, Chicago	4.00
Z. Jankus, Cleveland	1.00
W. Dillis, E. Orange	10.00
Pr. Narvydas, Brooklyn	1.00
J. Eidukevičius, Chicago ...	2.00

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti Dirvą

štampuoti iš Toronto išeinančius laiškus šiuo tekstu — Lithuanian World Congress, August 30 — September 1st. Perštamptavimas bus pradėtas rugpjūčio 18 dieną ir truks dvi savaites — iki rugsėjo 1 dienos. Šimtai tūkstančių laiškų pasieks tolimiausius pasaulio kraštus su priminiu apie mūsų Seimą.

Detroito Gabijos tunto skautės davusios vyr. skaučių įžodį su vadovėmis Nidos vasarvietėje Joninių iškilos metu. Iš kairės: S. J. Pečiurienė, G. Petrauskaitė, V. Ogilytė, Iz. Kukučionytė, A. Virškaitė, V. Daugvydaitė ir v.s. K. Kodatienė. J. Petrausko nuotrauka

JONINĖS NIDOS VASARVIETĖJE

Detroito Baltijos tunto skautai ir Gabijos tunto skautės birželio 22 d. su ruošė tradicines Jonines Nidos vasarvietėje Linden, Mich. Be skaučių-tų dalyvaujančių tėvelių ir svečių iš Detroito ir apylinkių, o taip pat iš Clevelando ir iš Chicago jūros skautų-čių grupė.

Visi gražiai praleido popietę besigėrėdami gamtos vaizdais, besiirstydami laiveliais, besivaikindami.

Vakare erdvoje ežero pašlaitėje buvo sukurtas didžiulis Joninių laužas. Čia vyko įvairūs skautiški pasirodymai. Puikiai skambėjo vakaro tyloje visų kartų dainuojamos melodijos dainos. Laužo metu buvo pasveikinta ir visi dalyvavusieji Jonai ir Jonės, jų tarpe skautų-čių bičiulis-rėmėjas gen. Jonas Černius.

Pasibaigus laužo programai buvo uždegta visa eilė mažųjų lauželių ir vyko džiaugsmingas šokinėjimas per ugnį. Po to rinkosi visi prie ežero ir buvo nuplukdytas skaučių nupintas didžiulis vainikas, kurio viduryje atsispindinčios vandenyje žvakutės teikė pasigėrėtiną vaizdą. Su daina "Lietuva brangi" ir tyliai plaukiančiu vainiku, tartum ir kiekvieno mintys plaukė toli, toli Nemuno pakrantėmis, prie Rambyno kalno ir kt. gražių tėvynės vietų.

Šias Jonines gražiai aprašė vietinė amerikiečių spauda. Laikraštyje "Linden Leader" pažymėjo, kad visą dieną Nidoje plevėsavo Amerikos ir Lietuvos vėliavos, lietuviai skautai su tėvais ir svečiais gražiai praleido popietę, laikydamiesi savo lietuviškų tradicijų.

5-TASIS KORP. NEO-LITHUANIA SUVAŽIAVIMAS ĮVYKS ŠIŲ METŲ RUGPIŪČIO 31 IR RUGSĖJO 1 DIENOMIS

Linkų vasarvietėje — Christiana Lodge, Edwardsburg, Michigan. Vyriausioji Valdyba maloniai kviečia visus neolithuanus ir filijas šiame suvažiavime dalyvauti.

SUVAŽIAVIMO DARBOTVARKĖ

Rugpjūčio 31 d. (šeštadienį)

3-5 val. Suvažiavimo dalyvių registracija.

5 val. Suvažiavimo atidarymas. Pirmininko žodis. Paskaita.

6:30 val. Vakarienė

7:30 val. Darbo posėdis. Valdybos narių ir visų institucijų pranešimai. Diskusijos dėl pranešimų. Po diskusijų bendras visų suvažiavimo dalyvių, stovyklautojų bei svečių linksnavakaris.

Rugsėjo 1 d. (sekmadienį)

10 val. Pamaldos.

11 val. Iškilmingas posėdis — stovyklos uždarymas. Paskaita.

1 val. Pietūs.

3 val. Darbo posėdis. Korp. padalinių pranešimai. Spaudos reikalai. Sukaktuvinio leidinio redakcinės kolegijos pranešimas. Diskusijos dėl bendros korporacijos veiklos. Visų komisijų pranešimai. Statuto priėmimas.

6:30 val. Vakarienė.

7:30 val. Darbo posėdis. Rinkimai: Vyr. valdybos, kontrolės komisijos, šalpos fondo, Korp. tarybos, Garbės teismo. Sveikinimų, rezoliucijų ir nutarimų priėmimas. Einamieji reikalai. Suvažiavimo uždarymas.

Chicago neolithuanai ir tautininkai organizuoti dalyvavę Pavergtųjų Tautų demonstracijoje liepos 14 d. Grand Parke Chicagoje. V.A. Račkausko nuotrauka